

Naročnina
Dnevna izdaja
 za kraljevino Jugoslavijo
 mesečno 25 Din
 polletno 150 Din
 celoletno 500 Din
 za inozemstvo
 mesečno 40 Din
Nedeljska izdaja
 celoletno v Jug.
 slaviji 120 Din, za
 inozemstvo 140 Din

SLOVENE

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglasov
 1 stolp, peti vrsta
 maloglasni po 150
 in 2 D, večji oglaš
 nad 45 mm višine
 po Din 2-50, veliki
 po 3 in 4 Din, v
 uredniškem delu
 vsilica po 10 Din
 Pri večjem g
 naročilu popust
 Izide ob 4 zjutraj,
 razen ponedeljka in
 dneva po prazniku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
 Rokopisni se ne vračajo, ne frankirano
 plačane se ne sprejemajo. Uredništvo
 telefon št. 2050, upravnštvo št. 2329

Informativen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6. Čekovni
 račun: Ljubljana štev. 10.650 in 10.345
 za inzerate, Sarajevski št. 7563, Zagreb
 št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Anton Lajovic:

Naprej k aktivizmu!

Vdrugič sedaj naša država izgrajuje svojo obliko. To oblikovanje pa je samo do neke meje v našem svobodnem razpolaganju. Zakaj zelo odločilne za notranjo organizacijo države so prilike in odnosi, v katerih živimo z zunanjimi sosedi. Dokler so ti odnosi taki, da ne moremo računati na trajno mirno sožitje s sosedi, je za naše narodno eksistenco edino možna, ker po zunanjih prilikah nam kategorično predpisana, ona organizacijska oblika, katera nam garantira čim boljše in učinkovitejšo obrambo naših vitalnih interesov.

Ko je naša država svojo prvo organizacijsko obliko ustanovila v svoji ustavi, je temu oblikovalnemu naporu stal znaten del naše inteligence in našega naroda indiferenten nasproti. Psihološko je to bilo razumljivo, zakaj le čisto malo časa je takrat preteklo, odkar nam je padel z ram suženjski jarem tuje države, premalo časa, da bi se mogla naša inteligenca in naš narod zavedati svoje važnosti in zato svoje odgovornosti v novem življenju, v novi svoji lastni državi.

Velik, celo pretežen, del naše inteligence je tačas pripadal uradniškemu stanu. Njegov odnos k javnim in narodnim zadevam našim je bil vsled tega določen po miselnosti, svojevrstni miselnosti, ki jo je v našem človeku ustvarilo uradniško življenje in katera se je v znatni meri prenesla tudi na širše plasti naroda. Za tedanje našo miselnost se mi zdi zato zelo značilen sledeči dogodek.

Začetniška tehnika naših zakonodajcev po prevratu se je, kakor je to razumljivo, poznala tupalet v naših zakonskih tvorbah, v katerih so se pojavile razne neskladnosti z obstoječim pravnim sistemom in razne hibe. Tedaj je izjavil nek naš mož, imajoč sloves odličnega pravika in zavzemajoč neko vodilno mesto, da je treba te nove zakonske določbe tudi tam, kjer so pogrešne, izvajati na brezobzirno in strog način tako, da bo naš narod na lastnem telesu čutil njihovo nesmiselnost, se jim končno upri in potem tega dosegl njihovo izmenjavo. Ta način zadržanja, tako značilen za našo tedanje inteligenco, se mi zdi tipično konservativen. Naš uradniški intelektualci je novi državni tvorbi po svojem nezaveštem ali vsaj nekontroliranem nazoru o svetu stal nasproti enako kot v oni državi, katere smo se bili ravno osvobodili. Slej ko prej je njemu bila država neko skrivnostno, zase obstoječe in tuje bitje, čegar odredbe je on izvajal z mrzlo mašinalno eksaktnostjo, a obenem s čisto desinteresanostjo.

Deset let narodnega živja v novi lastni državi je sicer kratka doba, vendar upajmo, da je, če ne popolnoma spremenila, pa vsaj omajala prejšnje mišljenje. To vsaj toliko, da se nam lahko svita, kako zgrešena je bila tista misel, ki je svojo državo smatrala kot neko samobitno, tuje nam bitje in kako pogrešno je bilo, če je naš človek ono, kar je zahtevala ta država od njega, izvrševal mehanično mrzlo, enako mrtvemu stroju.

Vendar smo morali spoznati že doslej, kako je notranja sila te države in pa moč kakršnekoli njene organizacijske oblike popolnoma odvisna od pomoči vsakega posameznika izmed nas.

Vsakomur izmed nas je jasno in je skraj odveč, če to poudarjam, da za nas ni življenja razen v tej naši državi. Vsaka druga kombinacija pomenja našo narodno smrt. Če torej sedaj naši ljudje s preorganizacijo države skušajo znova utrditi in okrečiti to državo, ni samo naša državljanska ali narodna dolžnost pomagati, da se ta poskus ne ponesreči, temveč je to celo, prav umevan, čisto osebni interes vsakega izmed nas.

Treba si je držati pred očmi, da naši državni organizatorji ne morejo imeti drugega namena kot tega, da napravijo organizacijsko obliko tako, da bo mogla zdržati uspešno nekaj časa, da je torej njihovo delo in da so njihovi zakoni taki, da hočejo nekaj razumnega ustvariti. Kot pri vsakem človeškem delu, se bodo tudi tu pojavile hibe. Ne smemo več tem tvorbam stati nasproti mašinsko mehansko in z mrzlo indiferentnostjo. Ne smemo povzročati, da bi te hibe ustvarjale nevarno trenje, nasprotno je naša stvar, da skušamo tudi te hibe omiliti s tem, da sami s gorkim sodelovanjem pripomoremo do uspeha razumnemu namenu tudi tam, če se je v podrobnih odredbi pripetila kakšna hiba.

Za tako razumno in na stvari zainteresirano kooperacijo je na mestu konstruktivno kritično sodelovanje nas vseh od moža do moža. Le popolna naša preorijentacija iz dosežanega pasivizma k aktivizmu na vseh poljih našega duhovnega življenja more voditi do tega, da nas oni čas, ko bo reorganizacija izvršena, najde tako sposobne, tako trdno opasane z državljansko moralnostjo, kot smo to dolžni naši narodni in državni bodočnosti.

Pri zadnji ministrski krizi v Franciji ni zunanji minister Briand nobenemu izmed raznih, partizanski razno orijentiranih mož, ki

Angleški dopisnik o Jugoslaviji

Isti mir ko v Angliji je v Jugoslaviji — Vsi za edinstvo Jugoslavije — Pomembne kraljeve besede

— Belgrad, 26. nov. (Tel. »Slov.«) »Cristian Sci. Monitor« prinaša članek svojega dopisnika Roberta Markeja o razmerah v Jugoslaviji. V tem dopisu pravi Markej med drugim tudi to: »Ob priliki svojega poseta v Jugoslaviji sem bil sprejet v daljšo avdijenco pri Nj. Vel. kralju Aleksandru I., dalje sem bil sprejet tudi od predsednika vlade generala Pere Živkovića in od dr. Kumanudija, zastopnika zunanjega ministra. Razen tega sem se razgovarjal z drugimi osebami jugoslovanskega javnega življenja. V splošnem so mi vsi svobodno razlagali svoje nazore, ne radi tega, da

bi se publicirali, temveč bolj radi svojih osebnih informacij. Potoval sem skozi vso državo, deloma tudi peš in lahko brez pretiravanja rečem, da je v Jugoslaviji prav tako mirno kakor na Angleškem ali v kaki državi USA. Tako Srbi, kakor tudi Hrvatje in Slovenci so za edinstvo in Jugoslavijo.

Jugoslovanski kralj je izjavil, da ne želi nekontrolirane avtoritete nad državo, temveč je njegova iskrena želja, da pride v njegovi državi nekega dne do volilnega zakona in do pravega parlamentarizma ter dejanske demokracije.

Jugoslovanska demarša v Sofiji

Sofija, 26. nov. (Tel. »Slov.«) Napovedana demarša jugoslovanskega poslanika pri zunanjem ministru Burovu se je izvršila. Vendar uradni bolgarski krogi o tem popolnoma molče.

Demarša se je izvršila zaradi napada na ekspresni vlak. Jugoslovanski poslanik je opo-

zoril bolg. zunanjega ministra Burova, da so napad izvršili bolgarski četaši, ki so vdrlili na jugoslovansko ozemlje. Taki napadi, ki se izvršijo v trenutku, ko se vrše sofijska pogajanja, morejo resno ogroziti uspeh teh pogajanj.

Boj detektiva s komunistom

Po težkem boju detektiv komunistu aretirali

Belgrad, 26. nov. AA. Tekom preiskave, ki jo vodi policijska uprava v Zagrebu, je nastala potreba, da se izvrši hišna preiskava v stanovanju Fratrovića Petra, soboslikarskega pomočnika, Studica Mata, delavca, in Peterlin Štefke, delavke. Ko so organi oblasti prišli v stanovanje Fratrovića Petra, je oddal poslednji tri revolvere strele na detektiva Budisavljevića, ki ga pa ni pogodil. Budisavljević se je mahoma vrgel na Fratrovića. Med spopadom je Fratrović udaril detektiva z revolverjem po glavi, a ga je detektiv na vse zadnje obvladal. Ko so nato organi oblasti prišli v stanovanje Peterlin Štefice, je le-ta planila k postelji, da potegne revolver. Njen naklep je bil pravočasno preprečen. Studica Mate se je izročil oblastvom brez odpora. Pri hišni preiskavi so našli pri Fratroviću in Peterlinovi večje število tiskanih letakov komunistične vsebine. Pri Studiču so našli samo revolver, ki pa zanj ni imel oblastvenega dovoljenja.

— Ob priliki tega komunikeja je potrebno ugotoviti predvsem dvoje. V prvi vrsti se iz njega jasno vidi, da naše oblasti nikakor nočejo izzvati kakršnihkoli spopadov z maloštevilnimi komunističnimi pristaši. Iz do-

godka, o katerem govori komunike, se vidi, da so bili vsi trije komunisti oboroženi, da je eden od njih oddal tri strele, da je ženska poskušala streljati in da je bil tretji tudi oborožen z revolverjem. Ker predstavniki javnih varnosti sploh niso hoteli rabiti orožja, je jasen dokaz, da so hoteli likvidirati dogodek brez prelivanja krvi.

Drugo, kar je treba poudariti, je to-le: Izražati moramo svoje začudenje, da so se našli inozemski listi, ki vidijo v vsakem komunističnem spopadu pri nas takoj namirno in premissljeno dejanje, ki vidijo gotova nacionalna stremeljenja, medtem ko isti tisk mora smatrati komunizem kot mednarodno nevarnost. Na srečo pri nas ni komunistična organizacija izvedena na veliko, kljub temu se najdejo fanatični poedinici, ki uspejo tupa-tam tvoriti znane trojke, katerim je pa policija takoj na sledu. Namesto, da bi se zunanji tisk, predvsem angleški, pokazal solidaren, ko gre za komunizem, ga smatra kot veliko nevarnost samo tedaj, kadar se živahno giblje le na Angleškem. Želeli bi, da dogodek v Zagrebu omogočuje razjasniti temu tisku dejanski položaj v tej zadevi.

Italijansko-bolgarsko priteljstvo zrahljano

Sofija, 26. nov. (Tel. »Slov.«) Današnji »Utro« prinaša senzacionalni članek, kot dopis iz Rima. V tem članku se trdi, da je Musolinij zelo nezadovoljen z obnašanjem g. Burova, ki je že nekoč pokazal nekorektnost napram njemu. Ko se je zadnjič Burov vrnil iz Pariza v Sofijo, ga je pozvalo rimsko zunanje ministrstvo, da naj poseti tudi Rim. G. Burov pa, o katerem je znano, da živi v slabih odnosih z bolgarskim poslanikom na rimskem dvoru generalom Vlkovom, je pozval samo tajništvo bolgarskega poslanstva v Milan na referat, kjer je tudi sprejel sporočilo od strani tega tajništva. Rima sploh ni posetil. Lahko se trdi, tako piše »Utro«, da so odnosi med Italijo in Bolgarsko v zadnjem času mnogo manj prijateljski.

Sofija, 26. nov. (Tel. »Slov.«) List »Zarja«, ki večkrat tolmači italijanske želje, poroča, da je italijanski zunanji minister Grandi po italijanskem poslanstvu v Sofiji sporočil bolgarski vladi, da Italija od sedaj ni mogla storiti nobenih korakov na korist boljše rešitve bolgarskega reparacijskega vprašanja. Bolgarski zunanji minister Burov se je kljub opetovanim povabilom, da naj obrazloži bolgarske želje, pri svojih inozemskih potovanjih vedno izogibal Rima. Zato je bil bolgarski reparacijski problem popolnoma prepuščen Parizu in Londonu. List dostavlja, da Grandijevo sporočilo jasno razsvetljuje, da še niso pokopana vsa

upanja in da bo Italija končno vendarle povzela iniciativo za nadaljnje koncesije pri končnoveljavni ureditvi reparacijskega vprašanja. V Sofiji se smatra, da hoče Italija na ta način poskusiti zabrisati zadnji vtis svoje soudeležbe pri skupni demarši veselih v Sofiji.

Zakaj je bil izvršen atentat na ekspresni vlak

— Belgrad, 26. nov. (Tel. »Slov.«) Ob priliki zadnjega atentata na mednarodni ekspresni vlak pri Caribrodu je bilo takoj jasno, kdo je storilec in kje je treba iskati krivce napada. Kljub temu se je našel del zunanje tiska, v prvi vrsti italijanski in bolgarski, ki je poročal o tem dogodku pri nas ne samo netočno, ampak naravnost zlonamerno. Tudi vesti bolgarskega izvora so bile za gotov namen sfabricirane in polne najfantastičnejših informacij. Ugotoviti moramo, da gre za zlonamerno potvarjanje resnice od strani onih, ki nikakor ne želijo konsolidacije razmer in zboljšanja odnosov med Jugoslavijo in Bolgarsko. Če ta tisk potvarja tudi to, tako znano resnico, da so namreč bolgarski komiti napadli mednarodni vlak pri Caribrodu, tembolj je pričakovati potvarjanje onih dejstev, ki so manj znana. Tisk, ki tako čisto poudarja svoje nagnjenje k prijateljstvu in mednarodnemu miru, ta tisk bi moral na vsak način vporabiti edino take metode, ki resnično vodi k miru.

Zopet roparski napad

Sofija, 26. nov. AA. V Ortakliju sta dva oborožena razbojnika napadla avtomobil, ranila šoferja in enega potnika ter vse skupaj izropala do nagega. Po opravljenem tolovanju sta izginila brez sledu.

Pred pričetkom trgov. pogajanj z Romunijo

Belgrad, 26. nov. (Tel. »Slov.«) Te dni se bodo začela trgovinska pogajanja med našo državo in Romunijo. Točno še ni znano, v katerem mestu se bodo vršila, vendar je stavljen predlog, da se vrše v Bukarešti. Naša vlada bo najbrže na to pristala, nakar bo naša delegacija odpotovala v Bukarešto. Naše zun. ministrstvo je zbralo v vseh gospodarskih ministrstvih material za pogajanja.

Imenovanja v veterinarski službi

Belgrad, 26. nov. AA. Z ukazom Nj. Vel. kralja so bili na predlog ministra za poljedelstvo med drugim postavljeni:

Pri kraljevi banki upravi dravske banovine za veterinarskega inspektorja v 3/I Alojz Pavlin, dosednji oblastni veterinarski referent pri velikem županu podunavske oblasti v isti skupini in kategoriji;

za veterinarskega inspektorja v 4/I Fran Černe, dozda oblastni veterinarski referent pri velikem županu ljubljanske oblasti;

za višjega veterinarskega svetnika v 5/I Anton Korošec, dosednji granični veterinar pri granični veterinarski postaji v Mariboru;

za višjega veterinarskega svetnika v 5/I Viktor Zajec, dosednji veterinarski referent pri velikem županu ljubljanske oblasti.

Msgr. Pavič — umrl

Djakovo, 26. nov. (Tel. »Slov.«) V noči od nedelje na ponedeljek je umrl v Djakovem msgr. Matija Pavič. Rojen je bil 1859 in je bil v Djakovem prof. teologije. Znan je bil zlasti radi tega, ker je bil v ozkih stikih s pokojnim Strossmayerjem, katerega je često spremljal na potovanjih po Franciji in Nemčiji. S pokojnim Cepetičem je napisal ogromno delo o življenju in delih škofa Strossmayerja. V svoji škofiji je bil jako priljubljen in je bil najpopularnejša osebnost v Djakovem. Predvsem se je bavil s studijem zgodovine in objavil tudi nekoliko razprav in knjig. Posebno znana je njegova studija »Arianizem v Panoniji«. Istotako je delal dolgo časa na »Zgodovini parlamentarnizma«, ki je pa ni objavil. Za časa Avstrije je bil vnet pristaš Strossmayerjevih narodnih idej in deloval v ostri opoziciji proti Madžarom.

Prvi triumi Glasbene Matice

Nancy, 26. nov. (Tel. »Slov.«) »Danes smo priredili prvi koncert na francoskih tleh. Pomenil je prvi triumf slovenske pesni. Velika dvorana je bila docela razprodana. Pri soireji je pozdravil šef prosvetne uprave. Poklonili so nam številne vence. Občinstvo je bilo silno navdušeno.«

Ta prva brzobjavka iz Nancyja pove, da je »Glasbena Matica« nadvse lepo začela svojo turnejo po Franciji in le želimo, da bi jo na vsej poti spremljale simpatije prijateljskega naroda.

JNS vodi začasno stara uprava

Zagreb, 26. nov. (Tel. »Slov.«) Danes so bili funkcionarji jugoslovanskega nogometnega saveza poklicani na policijo, kjer jim je bilo rečeno, da ostane dosedanja uprava na mestu toliko časa, dokler ne skliče novo skupščino. Istotako je policija naložila dosednji upravi v dolžnost, da skliče novo skupščino čimprej.

Burna skupščina zaogr. tehnikov

Zagreb, 26. nov. (Tel. »Slov.«) Danes se je vršila v Zagrebu skupščina zagrebških tehnikov. Ker ni prišlo na njej do sporazuma v važnih vprašanjih, je postala skupščina zelo burna in je bila odgodena. Vendar pa je bilo sklenjeno, da se ob priliki desetletnice obstoja združenja slušateljev tehnične fakultete pozovejo na proslavo zastopniki drugih slovenskih študentovskih organizacij. Sklenjeno je bilo tudi, da se ob tej priliki vršijo predpriprave za skupno organizacijo vseh slovenskih študentov tehnik.

Za dvig našega tuiskega prometa

Split, 26. nov. (Tel. »Slov.«) Sinoči se je vršila konferenca, ki jo je sklical centralni urad za propagando turizma na Jadranu in kateri so prisostvovali delegati Putnika, razen tega zastopnik trgovskega ministrstva. Prisotni so bili tudi organi zveze hotelirjev. Na konferenci se je razpravljalo o časopisni propagandi v tujini.

Vlad. Pušenjak:

Prvi proračun dravske banovine

V smislu člena 9 uredbе o ugotavljanju imovine, načina uprave in budžetiranju banovin morajo bani do dne 31. decembra 1929 predložiti proračun izdatkov in dohodkov posameznih banovin za proračunsko leto 1930/31, ki traja od 1. aprila 1930 do 31. marca 1931. Brezhibno funkcioniranje banovin blagodat, katere nam donša zakon od 3. oktobra 1929, napred Dravske banovine, je v glavnem odvisen od proračuna, od sredstev, katere se bodo po proračunu določila za posle, spadajoče v kompetenco banov. Največ težko bo povzročil prvi proračun, ker bo treba v proračunu odrediti sredstva za posle, katere je do sedaj vršila državna uprava, kakor tudi za posle, katere so vršile oblasti. Nadalje bo treba upoštevati potrebe posameznih banovin, kakor tudi vpoštevati davčno moč prebivalstva. Finansiranje banovin bo povzročilo težko, ker še nimamo zakona o samoupravnih finančnih, ker še ni zakon določeno, katere davčne vire naj uporablja izključno država ter katere banovine ter občine. Čas za sestavo prvega proračuna je kratko odmerjen, bani nimajo na razpolago prejšnjih proračunov, ne računskih zaključkov, prvi proračun bo zahteval veliko samostojnosti in uvidenosti. Mnogo uporabnega materiala bodo dobili bani tam, kjer so dobro funkcionirala oblastva samouprave, kakor v Sloveniji, iz proračunov in računskih zaključkov oblastnih samouprav.

Ni namen članka podati izčrpano sliko o prvem proračunu banovine, ker je to silno težavno z ozirom na pomanjkanje vseh potrebnih podatkov, temveč namen članka je samo ta, z ozirom na gospodarske razmere v Sloveniji, na njene potrebe in z ozirom na doletno uspešno delo oblastnih samouprav podati smernice, katere naj bodo merodajne pri sestavi prvega proračuna banovine.

IZDATKI BANOVINE.

1. Dosedanji izdatki oblastne samouprave.

Banovina prevzame v prvi vrsti vse izdatke oblastnih samouprav, kateri znašajo v l. 1929. za oblast v Mariboru in Ljubljani.

za pokojnine, podpore Din 346.500 in 200.000, skupaj 546.500 Din; za javna dela Din 9.392.453 in 13.867.904, skupaj 23.260.357; za kmetijstvo Din 6.172.329 in 9.838.804, skupaj 16.011.133 Din; za zdravstvo in asanacijo vasi Din 17.148.931 in 28.706.698, skupaj 45.855.599 Din; za socialno skrbstvo Din 1.528.000 in 6.010.568, skupaj 7.538.568 Din; za kmet. nadaljev. šolstvo Din 428.800; za šolstvo in prosveto Din 954.000 in 2.120.000, skupaj 3.074.000 Din; za obrt, trgovino in industrijo 796.000 in 2.000.000, skupaj 2.796.000 Din; za oblastno imovino in razno 16.114.720 in 1.100.000, skupaj Din 17.214.720; za oblast. dolgove 3.000.000 in 1.433.698, skupaj 4.433.698; za osrednji urad Din 5.308.535 in 2.417.488, skupaj Din 7.726.021. — Skupaj: Din 128.885.496.

Za agende, katere so doslej vodile oblastne samouprave, treba lepo vsoto Din 128.885.496.

Predvsem treba poudariti, da bo moral ban nadaljevati in končati vsa ona dela, katere so začele oblasti, kakor zgradba, razširjenje itd. cest, zgradba mostov, agrarne operacije, regulacije rek in potokov, zgradba vodovodov, melioracije, zgradba, odnosno povečanje bolnic in drugih občestvenih ustanov, investicije na državnih posestvih, tiskarnah, drevesnicah, kmetijskih šolah itd. Ban naj severnejše banovine bo moral nadaljevati v interesu državne politike delo za ugodne prometne razmere ob meji, kjer je ljudstvo izgubilo vsled državne meje prejšnje trgovalne centre in rabi nujno novih zvez s trgovskimi centri v naši državi.

V poevih prideta v prvi vrsti okraja Marenberg in Gornji grad.

Elektrifikaciji Slovenije bo treba posvetiti čim največ pozornosti. Velika, nedavno otvorena elektrarna v Velenju se bo le tedaj rentirala, če bo dobila dovolj odjemalcev v sosednjih okrajih. Misli treba na električno železnico Šmartin ob Paki—Gornji grad—Kamnik, katere bi se sigurno rentirala; merodajni gospodarski krogi bodo sigurno začeli s pripravami za zgradbo te prepotrebne železnice, ako da ban družbi, ki bi se v svrhu zgradbe železnice ustanovila, garancijo, da prispeva k obrestovanju najetega posojila, ako bi se železnica prva leta ne rentirala. Ogromen promet lesne industrije v okraju, od leta do leta naraščajoče številno turistov, ki zahajajo v okraj, nudi sigurno jamstvo za rentabilnost te železnice, garancija bana bi le pospešila celo akcijo.

V interesu napredka kmetijstva je, da se nadaljuje začetno delo za povzdigo kmetijstva s tem, da se podpirajo vsa stremiljenja za zboljšanje hlevov, gnojišč in gnojnih jam, za izmenno semenja, zboljšanje travnikov in pašnikov, zboljšanje živinoreje, za uporabo kmetijskih strojev itd. Kmet. nadaljevalnemu šolstvu in prirejanju gospodarskih tečajev se naj posveti največja pažnja. Težka gospodarska kriza, povzročena radi neugodnih razmer pri vnovčenju kmet. pridelkov, nujna zahteva, da se pospešuje združništvo, osobito ono združništvo, katero sa briga za skupno prodajo in izvoz kmet. pridelkov.

Slovenija je po svoji legi in naravnih krasotah ustvarjena zato, da privabi vedno več tujcev v naše kraje, kar bo v korist vsega narodnega gospodarstva, zato treba pospeševati turizem.

Razvoj industrije v Sloveniji zahteva mnogo strokovno izobraženih moči, zato treba več pozornosti posvetiti strokovnemu šolstvu.

Nadzorstvo nad gozdovi se mora pojačati, pogozdovanje posekanih gozdnih parcel racionalno vršiti, v svrhu povzdige gospodarstva nemudoma ustanoviti gozdarska šola v Mariboru, za katero se bo dalo dobiti potrebne prostore v dvoriščni zgradbi oblastnega uradnega prostora.

Za pospeševanje kmetijstva, obrti, trgovine itd. so potrebna sredstva, zlasti za subvencije treba, da dobi ban iz predhodka enega dela čistga dobička državne razredne loterije, ki je namenjen v pospeševanje gospodarstva.

(Dalje prihodnjic.)

Dunajska vremenska napoved: Nobene bistvene spremembe dosedanjega vremena. V južnih Alpah padavine

Demisija belgijske vlade

Radi jezikovnega vprašanja

Bruselj, 26. nov. AA. Včeraj so imeli liberalni člani belgijske vlade sejo, na kateri je minister zunanjih zadev Hymans obvestil predsednika belgijske vlade Jasparya, naj bi pristal na to, da predloži parlamentu načrt zakona o jezikovnem vprašanju v Belgiji šele prihodnji ponedeljek, ker je za nedeljo sklicana seja glavnega odbora belgijske narodne liberalne stranke. Liberalni ministri so torej zahtevali od predsednika vlade Jasparya, naj odloži predložitev jezikovnega zakona parlamentu za osem dni, kar pa je predsednik ministrskega sveta z ostalimi voditelji katoliške stranke odklonil. S tem je v belgijski vladi nastopila kriza.

Bruselj, 26. nov. AA. Predsednik ministrskega sveta Jaspary bo danes opoldne podal ostavko svoje vlade.

Bruselj, 26. nov. AA. Belgijski kralj prične jutri dopoldne konzultacije v svrhu rešitve vladne krize. Sprejel bo predsednika parlamenta in senata.

Protitalijanske demonstracije

v madjarskem parlamentu

Vladna večina pozdravlja italijanskega ministra, opozicija pa burno demonstrira proti Italiji

Budimpešta, 26. nov. AA. Italijanski minister prosvete Giuliano Balbini, ki je pred nekaj dnevi prispel v Budimpešto, je danes poseil madjarski parlament, kjer je sedel v diplomatski loži skupaj z italijanskim poslanikom in madjarskim prosvetnim ministrom Klebelsbergom. V trenutku, ko je minister Balbini stopil v parlament, je govoril poslanec Oestör, ki je za trenutek prekinil svoja izvajanja, da izrazi zadovoljstvo nad prisotnostjo člana italijanske vlade pri debati v madjarskem parlamentu. Poslanci desnice in centra so te besede sprejeli z burnimi ovacijami. Balbini se je zahvalil po fašističnem načinu s tem, da je iztegnil in dvignil desno roko.

Takrat so zagnali socialistični poslanci strašen vrišč ter začeli vpiti: »Kaj je z Mat-

Bruselj, 26. nov. (Tel. »Slov.«) Za demisijo Jasparyje vlade so dale povod izjave voditelja liberalne stranke Alberta Devezeja, ki ga je napadla »Nation belge« radi njegovih koncesij v vprašanju vseučilišča v Gentu. Včeraj je v nekem listu objavil pristanek rimskokatoliških ministrov, vendar ni mogel dobiti od Flamcev nobenih jamstev za vzdrževanje dvojezičnega pouka v Flandriji. Kabinet, ki je imel sejo ves popoldan, je potem demisioniral v nočni seji, ker se je izkazalo, da so dogovori Devezeja samo zelo pogojni. O rešitvi krize ni mogoče ničesar prerokovati. Ker oponira proti flamski stranki samo del liberalcev, bi morda Jaspary lahko drugi del stranke pridobil zase. Končni razpad koalicije bi morda lahko povzročil razpust poslanske zbornice in nove volitve, ki se jih pa razen socialistov boje vse stranke, ker računajo s pridobitvami liberalcev, ki bi kabinetno krizo utegnili spremeniti tudi v državno krizo. O končne odločitve bo prišlo v nedeljo na shodu liberalne stranke.

teolijem? Vi ste predstavniki ubijalcev! Koliko moramo plačati Italiji na račun reparacij? Vi ste nam vzeli Reko! Vladni poslanci so skušali prevzeti socialistične proteste in predsednik parlamenta je večkrat zamašil pozval te demonstrante, naj vtihnijo. Oestör je komaj dovršil svoj govor. Med drugim je rekel, da je Mussolini edini državnik v zmagovitih državah, ki je, čeprav je na odgovornem mestu, smel reči, da Madjarska ni odgovorna za vojno in da ima Madjarska pravico, zahtevati revizijo mirovne pogodbe. Medtem se je nemir polegel in je bil dnevni red odgojen. Italijanski minister Giuliano in njegovi spremljevalci so molče poslušali demonstracije in se po par minutah odstranili iz dvorane, kjer je potem zopet nastal mir.

Tardieujev veliki produkcijski program

Milijarde za kmetijstvo — Tudi na deželi se uvede avtomatičen telefon — 50 milijonov za razširjenje radija

Pariz, 26. nov. (Tel. »Slov.«) Na včerajšnjem ministrskem svetu je bil odobren veliki Tardieujev produkcijski program, ki se bo sedaj predložil obema zbornicama. S tem programom se zahteva več kot 5 milijard novih sredstev.

Med izdatki se predvideva: 1370 milijonov za kmetijstvo, 300 milijonov za preskrbo električne luči in sile, 300 milijonov za preskrbo s pitno vodo, 80 milijonov za pogozdovanje, 40 milijonov za spopolnitev kmetijskih preiskovalnih zavodov, 30 milijonov za anketo o kmetijski produkciji, 300 milijonov za ustavitvev kmetijske zavarovalne blagajne proti vremenskim neizgodam, 300 milijonov za ureditev avtomatičnega telefonskega omrežja na

deželi, 50 milijonov za razširjenje radija, za šole in sanitarne svrhe je določena 1.45 milijarde, in sicer 400 milijonov za pobijanje tuberkuloze, 300 milijonov za zgraditev novih zdravilišč in 500 milijonov za zgraditev novih ljudskih šol, 170 milijonov za podpiranje raznih preiskovalnih zavodov, 50 milijonov za podpiranje strokovnih šol za rokodelstvo in industrijo in 30 milijonov za zgraditev novih sportnih prostorov. Za trgovino in industrijo se zahteva kot mornariški kredit 200 milijonov za zgraditev vodnih central za prenos električne sile, 600 milijonov za zgraditev cestnega omrežja, končno pa se zahteva 30 milijonov za turistično propagando v inozemstvu, skupno z inozemsko propagando za francoska vina.

Po smrti velikega Francoza

Zalna manifestacija francoskega senata

Pariz, 26. nov. (Tel. »Slov.«) Francoski senat se je danes pridružil žalnim manifestacijam po umrlem Clemenceauu. Predsednik senata Doumer je v svojem govoru omenjal, da je Clemenceau s svojo močno osebnostjo vplival na vso dolgo zgodovino tretje republike od leta 1870 dalje in bo njegovo ime vedno ostalo združeno s to zgodovino, ki je omogočila ureditev definitivnega političnega režima v Franciji in se končala s krvavo dramo 1914—1918, iz katere je Francija izšla sicer krvava in obubožana, vendar pa kot zmagovalka. Nihče ne more oporekati neomajnega republikanskega prepričanja in žarečega patriotizma pokojnika, toda njegov vroči temperament ga je kljub poštenosti zapletel v številna protislovja. Zadosten primer: Clemen-

ceau je mislil, da mora Francija upreti svoj pogled izključno na Ren, da popravi poraz od leta 1870. Kolonijalna moč Francije v Tunisu in Indokini se je mogla povečati samo proti najbolj divji opoziciji Clemenceaua. Kljub temu pa je Clemenceau, ko je sam prišel na vlado in prevzel ministrsko predsedstvo, motril kolonije z drugimi očmi. Clemenceau je namreč bil tisti, ki je v veliki meri zagotovil vpliv Francije v Maroku. Doumer je pripomnil, da se mora spomniti na to epizodo, da njegova poslovitve od velikega mrtveca ne bo samo brezkraina hvala. Clemenceau, ki je pričakoval smrt s tolikim stoicizmom in ki je šel v svoj grob na tako preprost način, bi sam najmanjše želel, da bi se ga preveč obsipavalo s ceneno hvalo.

Rusko-kitajski konflikt

Kitajska apelira na Društvo narodov — Nova pogačanja z Rusijo
Mir med Čangkajšekom in Fengom — Japonska pozorno motri položaj v Mandžuriji

Nanking, 26. nov. AA. Državni svet je včeraj poslal Društvo narodov in državam, ki so podpisale Kellogov pakt, brzojavko, v kateri pravi: Čeprav je Kitajska v neprestani defenzivi, so vendar sovjetske čete opetovano napadale kitajske linije, dasi še ni bila napovedana vojna. Ruske čete so zavzele več kitajskih mest in hudo poškodovale nedolžne kitajske državljane. Brzojavka izraža nado, da bodo države, ki so pristale na Kellogov pakt, odredile prikladne ukrepe proti nasilju, ki ga obsoja Kellogov pakt, in da bodo kaznovali napadalca.

London, 26. nov. (Tel. »Slov.«) »Daily Telegraph« poroča, da je kitajska vlada po brezuspešnem nemškem posredovanju v rusko-kitajskem konfliktu o kontroli na vzhodni ki-

tajski železnici dala vrhovnemu poveljniku v Mandžuriji, maršalu Čangtjangu, pooblastilo, da takoj začne pogajanja z rusko vlado, da se doseže konec obmejnih bojov in ureditev železniškega vprašanja. Po drugih vesteh je general Čangkajšek sklenil premirje s svojim notranjim sovražnikom, krščanskim generalom Fengom, s katerim so ustavljene vse notranje sovražnosti.

Iz Harbina pobegli beli gardisti poročajo, da vlada tam velika panika. Bežeči Kitajci plenijo vse ozemlje, ki ga morajo izprazniti.

Japonska z največjo pozornostjo motri položaj v Mandžuriji in čaka samo na to, da zasede železnice Čangšang, kamor je investirala mnogo japonskega kapitala.

Danes odločitev o avstr. ustavni reformi

Dunaj, 26. nov. (Tel. »Slov.«) Kakor je doznal Vaš dopisnik v večernih urah, se je odločitev o usodi avstrijske ustavne reforme odgodila na jutri. Ustavni odbor je radi vršečih se končnih posvetovanj strank odgodil svojo sejo na jutri. V večernih urah je zvezni kancelar dr. Schober v zelo dolgem razgovoru razpravljal o vseh spornih vprašanjih s poslanecem socialne demokratske stranke Tannebergom.

Schober obišče

Mussolinija

Trst, 26. nov. (AA.) »Piccolo« poroča z Dunaja: Po dovršenih ustavnih reformah v Avstriji, kar se bo zgodilo v mesecu decembru t. l., namerava posetiti avstrijski kancelar Schober vlade nekaterih tujih držav. Schober bo pose-til tudi Mussolinija. Ta poset avstrijskega kancelerja naj bi bil ob priliki mednarodne politične konference, ki bo meseca januarja v Rimu. »Piccolo« pravi, da je Schober že obljubil, da pride na ta kongres.

Koncentracijska vlada na Češkoslovaškem?

Praga, 26. nov. (Tel. »Slov.«) Češka agrarna stranka je imela danes sejo, da zavzame stališče k načrtu o meščansko-socialistični koncentracijski vladi. Razprava je trajala do 9 zvečer, rezultat pa drže v strogi tajnosti. Vendar se govori o tem, da so Udržalova pogajanja v smeri meščansko-socialističnega kabineta imela uspeh. Koncentracijska vlada bi po sedanjem Udržalovem načrtu obsegala devet strank z 210 poslanci, in sicer 91 socialistov in 119 meščanskih poslancev.

Briand o zunanji politiki

Pariz, 26. nov. (Tel. »Slov.«) Briand je včeraj na seji ministrskega sveta poročal o najvažnejših dnevnih problemih mednarodne politike. Govoril je posebno obširno o težkočah v vzhodnem reparacijskem vprašanju in naznanil, da bodo zavezniške države v prihodnjih dneh vložile obširno protestno demaršo v Budimpešti. Ministrska kriza v Belgiji bi po »Petit Parisien« lahko zopet ogrozila sklicanje druge haaške konference in uveljavljanje Youngovega načrta. Najvažnejše pa je bilo Briandovo poročilo o diplomatskih pripravah za londonsko pomorsko konferenco. Zanimal je, da bi mu bil italijanski poslanik, grof Manzoni izročil diplomatsko noto. Manzoni mu je sporočil samo na podlagi privatnih zapisov v splošni obliki in z gotovo rezervno velike smernice italijanske teze, ki gre za tem, da Italija doseže pariteto s Francijo na morju.

Brezmesni dnevi v Moskvi

Moskva, 26. nov. AA. Po naredbi moskovskih oblastev bosta v Moskvi s 1. decembrom uvedena dva vegetarijanska dneva v tednu, ponedeljek in četrtek. Ta naredba je bila izdana zaradi pomanjkanja mesa na trgu.

Pred novimi nemiri na dunajski univerzi

Dunaj, 26. nov. (AA.) Na dunajskih visokih šolah je mirno, toda kakor vse kaže je ta mir samo začasen. Nacionalistični in krščansko-socialni študentje so obesili na stavbi univerze lepake, v katerih se rogajo nemški vladi zaradi Youngovega načrta. Na univerzi dele plakate, ki pozivajo visokošolce na bojkot židovskih in socialističnih profesorjev; teh profesorjev je v seznamu okoli 80. Te dni bo skupščina študentov, organiziranih v Heimwehru, pri čemer ni izključeno, da pride do novih nemirov.

Drobne vesti

Rim, 26. nov. AA. »Popolo d'Italia« demantira vesti, da bo Mussolini posetil papeža.

Pariz, 26. nov. AA. »Havas« poroča iz Essena, da je bilo povodom eksplozije iz neznanih vzrokov ranjeno 16 oseb, od teh je pet v smrtni nevarnosti. Sedem oseb pogrešajo.

Bukarešt, 26. nov. (Tel. »Slov.«) Zunanji minister Mironescu, ki je odgodil svoje potovanje v Prago, se je včeraj z orient ekspresom odpeljal v Pariz, kjer se hoče udeležiti oficijelnih žalnih svečanosti po Clemenceauu.

Predavanje Bogosl. akademije

Sinoči je ob številni udeležbi predaval profesor F. Grivec o Cerkvi kot mističnem telesu Kristusovem. Pojasnil je, da je ta Pavlova definicija cerkve najtočnejša in najgloblja; v prvi vrsti izraža notranje življenje cerkve in Kristusovo delovanje po cerkvi, a obsega tudi njeno vidno organizacijo. To pojmovanje cerkve ima obenem veliko moč za versko življenje. Vatikanski koncil opozarja, da se mora cerkev predvsem od te strani pojasnjevati in da se mora ta ideja cerkve globoko vcepiti v srca vernikov. V zadnjem desetletju je ta ideja cerkve vodilna ideja liturgičnega gibanja, vodilna ideja verske obnove in katoliške akcije. V luči tega pojmovanja se najlaglje rešuje problem osebnosti in cerkvene avtoritete; cerkev dobiva večjo privlačnost za moderno človeštvo.

Prihodnje predavanje bo v torek 3. decembra. Predaval bo škof dr. G. Rožman o problemih sodobnih konkordatorov.

Zbor zadruharjev v Mariboru

Maribor, 26. novembra.

Skupščina zadruharjev iz območja tukajšnjega pododborna Zadrugne zveze je potekla v znamenju zmagovitega prodora zadrugne misli med naše ljudstvo. njene mogočne rasti in napredovanja. Ob polnoštevilni udeležbi zastopnikov posameznih zadrug je otvoril ob napovedani uri v dvorani Prosvetne zveze skupščino zadruharjev dekan Sagaj pozdravljajoč v otvorenih besedah navzočega ministra za šume in rude dr. A. Korošca, utiratelja zadrugne misli na tleh mariborskega pododborna, voditelja našega zadruharstva ter njegovega mogočnega podporaika. Dr. Korošcu so priredili zadrugarji tople ovacije. Nato je predsednik zbora pozdravil zastopnika Zadrugne zveze iz Ljubljane ravnatelja V. Zabreta in dr. Basaja, mestnega župana dr. Juvana ter bivšega oblastnega komisarja dr. Leskova. Izražajoč nado in prepričanje, da bo tudi današnja skupščina zadruharjev imela globoke posledice za gospodarsko blagostanje ljudstva in države, je dekan Sagaj zaključil svoja uvodna izvajanja ter predal besedo zadrugnemu revizorju I. Tiršu. čigar izčrpana izvajanja so pričala o velikem napredovanju zadrugnega dela.

Bilanca zadrugnega dela

Poročilo je podal zadružni revizor Tirš: O delovanju mariborskega pododborna se je zadnjikrat poročalo še za življenja blagopojnega dr. Kreka. Delo pododborna je bilo v naslednji dobi skrbeno, ker se pododbor ni sestajal k sejam. Prejšnji občni zbori so dajali pobudo za intenzivnejše gospodarsko delovanje. Ker so ti izpadli, je pododbor ostal brez pravega pooblaštila in brez prave funkcije. Njegovo delo se je omejilo le na izvrševanje revizij in statistično delo.

Kakor so bila medvojna leta za zadružništvo težavna, tako so bila povojna leta še težavnejša, ker so prinesla mnogo sprememb v gospodarstvu in so stavila našega kmeta, ki je organiziran v zadrugah, pred nove položaje in nove zadrugne naloge, katerim ni bil kos. Omeniti je tu v Prekmurju bivše posojilnice, ki so propadle, ker so imele denar naložen v Budimpešti ter so naenkrat prenehale z delovanjem. Dalje je omeniti silno težaven položaj posojilnic, ki so bile članice Verbanda in Graden in so imele pri njem naložen denar. Te članice so dobile ob repatriaciji svoje naložbe od avstrijske republike le 32 odstotkov nominalne vrednosti ter se je s tem ustvaril za mnoge posojilnice nevzdržen položaj. Zadrugne so namreč postale pasivne in bi morale likvidirati. Na prizadevanje naših poslancev v bivšem parlamentu se je posrečilo doseči od države, da je dala podporo tem zadrugam dve tretjinske zgube pri naložbah v Graden, tri tretjinska pa je bila sicer obljubljena, ni pa še izplačana in je malo upanja, da jo zadrugne dobe. Da smo pa sploh dobili vsaj dve tretjini, se imamo predvsem zahvaliti g. nadrevizorju Pušenjaku.

Poudariti je treba, da se je delokrog pododborna razširil na Koroško in da tudi pri teh zadrugah razmere radi prevrata niso bile rožnate. V prvih povojnih letih so se ustanovljale predvsem gospodarske zadrugne, ker je bila konjunktura v trgovini takrat silno ugodna, izkazale so se pa kot ne dovolj solidno zgrajene ter so v letih 1925 in 1926, ko je bila denarna kriza na višku, vse silno nazadovala in so povzročile mnogo truda in dela, da niso propadle. Velike spremembe pri obrestni meri, ki so

se izvršile v povojni dobi, so omajale pri zadrugah red, ki je bil prej podlaga za zadrugno disciplino. Neenakomerno padanje in dvigovanje obrestne mere pri posameznih denarnih zadrugah je povzročilo tudi delne spekulacije v naloganju odvisnega denarja. Pričela se je konkurenca, ki je dvigala obrestno mero v škodo zadrugništva v celoti, ker je rušila notranji red. Veliko so škodovala pri tem tudi banke, ki so ponujale pretirano obrestno mero.

Notranje poslovanje zadrug se je v splošnem poslabšalo. Prepuščanje vseh poslov posameznim osebam je povzročilo, da so se dogodile večje nerednosti. S tem, da se zadrugne niso držale predpisov v poslovanju ter niso izpolnjevale naročil revizijskih poročil, se je dogodilo mnogo nerednosti posebno v letih 1926 in 1927. Mnogo ran je zadobilo zadrugništvo v povojni dobi, vendar brez dvoma ni najmanjša ta, da so začeli posamezni denarni zavodi spekulirati in da so se navzeli v škodo splošnosti profitarkega duha, kar je dovedlo do nepotrebnih izgub in težavnih sanacij.

Posebno pozornost in skrb je tukajšnji pododbor posvečal Prekmurju. Rezultat je v tem, da imamo danes v Prekmurju 18 posojilnic, ki so včlanjene pri naši Zvezi in 4 druge gospodarske zadrugne. Pripomniti je, da je bilo delo v Prekmurju silno težavno, ker se je bilo treba boriti proti predsodku: »Tudi te posojilnice bodo propadle, kakor so prej madžarske.«

Vedno težavnejši položaj našega kmetovalca, vinogradnika in sadjarja je privedel do tega, da so se začele ustanovljati v območju pododborna tudi vinarske zadrugne in da se stalno dela na tem, da se zmanjšajo režije pri nakupu blaga in da se dobi izvoz.

Glede sadjarstva je omeniti, da je delovanje novo ustanovljene sadjarske zadrugne bilo v letu 1929 jako uspešno ter je zadruga mnogo pripomogla k boljšemu vnovčevanju sadja in k večji koristi našemu ljudstvu s tem, da je prinesla v našo državo in sadjarjem več milijonov dinarjev denarja.

Smernice za bodoče delo

je podal zadružni ravnatelj V. Pušenjak. — Uvodoma naglašala solidarnost in zavest skupnosti, ki morata prevečati zadrugarje. Razpravljajoč o denarnih zadrugah naglašala pomen propagande za varčevanje. Vsem večjim denarnim zadrugam velja poziv: več zmisla za kmečke težnje, več pospeševanja vseh tistih zadrug, ki skrbijo za vnovčenje in izvoz kmetijskih pridelkov. Nabavljajne in prodajne zadrugne so postale važen činitelj pri določevanju cen; nujno potrebna za razvoj teh zadrug je dobro organizirana blagovna centrala, v kateri bi imele nabavljajne in prodajne zadrugne močno zaslombo. Na polju produktivnega zadrugništva se prav posebno odlikujeta Osrednja štajerska vinarska zadruga, ki naj bi se razvila kot centrala vseh vinarskih zadrug, in pa štajerska sadjarska zadruga, ki je v letošnji sezoni izvozila za 115 vagonov svežega sadja. Zadruga ima moderno moštarno in je ustvarila trgovske zveze z velikimi svetovnimi tridkami. Tekom letošnje zime pa se bo izpeljala organizacija po vseh okrajih. Lep primer sodelovanja je dala gospodarska zadruga v Smarju. Zadrugna posredovalnica v Mariboru ima predvsem nalogo, da zainteresira inozemstvo za našo produkcijo ter da dobi zvezo z odjemalci v inozemstvu. Omenjena posredovalnica ne bo sama delala kupčij in vzdrževala zaloga, ampak bo nastopala zgolj kot posredovalnica za vse naše zadrugne. Kot občekoristna ustanova za vse naše zadrugarje se je v Mariboru tudi osnovala Zadrugna samopomoč, za katero naj se v zimski sezoni pospeši propaganda. V svrhu poglobitve zadrugne misli se bodo tudi letos vršili enodnevni, oziroma dvodnevni gospodarski tečaji, potom katerih naj se zainteresirajo najširši sloji za napredek v kmetijstvu.

Oba referata so sprejeli navzoči zadrugarji z živahnim odobravanjem.

Snježnost je cenejša od zdravnika in lekarne

V vsaki službi in pri vsakem delu se človek lahko okuži. Večino kužnih bolezni nalezijo z rokami. Zato si vselej umij roke z milom, ki čisti in razkužuje. Milo Albus za umivanje odstranja s telesa nesnago, znoj, prah in kužne klice. Če rabiš milo Albus za umivanje, si prihraniš izdatke za zdravnika in lekarno.

ALBUS
MILO ZA UMIVANJE

—ahtevaj v vsaki trgovini—

Minister dr. Korošec o zadrugništvu

Nato je govoril minister dr. Korošec o položaju našega zadrugništva, naglašajoč pri tem predvsem njegov gospodarski pomen, ki ga ima za gospodarsko neodvisnost našega kmeta, pa tudi njega socialno važnost. Pohvalno je omenjal razvoj našega kreditnega zadrugništva ter se obenem dotaknil vprašanja naših produktivnih in nabavnih zadrug, ki jim še manjka smernice pri vnovčevanju raznih produktov. V zvezi s tem je očrtal v splošnih potezah stanje naših mlekarških in živinorejskih zadrug, naglašajoč zlasti potrebo strokovnjakov specialistov pri posameznih pododborih. Nato je govoril tudi o važnem delu, ki ga vrši Glavna zadrugna zveza s posredovanjem na pristojnih mestih. Zaključni del svojega izredno instruktivnega referata je minister dr. Korošec posvetil splošnemu gospodarskemu stanju, v katerem se nahaja naša država in ki je v najtesnejši zvezi s stanjem Narodne banke in narodnega gospodarstva vobče. S pozivom na delo za gospodarsko blagostanje našega ljudstva ter ob vihnem odobravanju navzočih zadrugarjev je minister dr. Korošec zaključil svoja izvajanja, za katera se mu je kot očetu in voditelju zadrugarstva zahvalil dekan Sagaj.

Po odhodu ministra dr. Korošca so se v izčrpnih debatah obravnavala še nekatera važna interna zadrugna vprašanja, nakar se je krasno uspeli gospodarski parlament zaključiti z uspehom važnih sklepov, ki so največje važnosti za nadaljnji razvoj našega zadrugništva. S skupščino se je poslala vdanostna brzojavka tudi Nj. Vel. kralju Aleksandru ter pozdravna brzojavka ministru dr. Frangešu.

Proti nahodu

priporoča zdravnik »FORMAN«. Ta takoj odpre pot zraku, nadležno izločevanje sluz pre neha, glavobol in utrujenost takoj popolnoma izgineta.

Forman

dobite v vseh lekarnah in drogerijah. Ne zahtevajte sredstva proti nahodu, ampak izrecno »FORMAN«

Jeseniske zanimivosti

Jesenice, 25. novembra 1929.

Društveni godbeni in pevski zbor je v nedeljo zvečer priredil v društveni dvorani Cecilijini koncert. Dvorana je bila zopet premajhna, toliko prijateljev lepe glasbe je prišlo k prireditvi. Društveni orkester pod vodstvom J. Repinca, je naravnost presenetil. Zelo takoj uvodna koračnica »L' Marche Triomphale« je užgala, da je takoj nastalo prijetno razpoloženje med občinstvom. Potem pa, skoraj pol ure trajajoč potpuri iz »Grocies Marice«, Vse je strmelo in burno aplavdiralo. Ljubka je bila sopranska solo s spremljevanjem orkestra »V samostanskem vrtu«, naravnost veličasten pa »Ave Marija« iz »Gorenjskega slavčaka«. Pevski zbor je nastopil s šestimi skladbami ter sedmimi samospeli, orkester s šestimi. Spored je bil skoraj malo preobširen. Izmed zborov je najbolj ugajal Klemenčičev: Povodnji mož. Koncert je v vsakem oziru izborni in proti pričakovanju dobro uspel. Bil je to zadnji koncert v tesnih prostorih starega društvenega doma. Mnogo jih je bilo v 25 letih, a zadnji je bil gotovo eden izmed najuspešnejših. Zdelo se je marsikomu, da je to bilo slovo od starega, častitljivega savskega prosvetnega hrama.

V soboto se je v tovarni KID vršila kolavdacija velikega električnega žrjava, z magnetnim dvigalom, ki na prostem prazni vagon starega železa. Tolikšnega žrjava Slovenija menda nima nikjer. Tovarna si je nabavila tudi najmodernejši stroj za zakladanje železa v Martinove peči. Obenem s tem velikim strojem se je s spremstvom monterja pripeljal iz Brna velik parni kotel za 22 atmosfer, ki se sedaj montira v kotlarni.

Dasi se še nobeno leto ni zgradilo toliko stanovanjskih hiš na Jesenicah in okolici, vendar je še kljub temu pomanjkanje stanovanj. Kakor je slišati, bo tovarna spomladi zgradila večjo stanovanjsko hišo, da temu nedostatku vsaj nekoliko odpomore.

Od brata zaboden

M. Sobota, 25. novembra.

V bolnico v M. Soboti je bil pripeljan 19-letni Franc iz Radovec pri Gornji Lendavi, ki je dobil tri bodljaje v prepiru med bratom in nekim znancem. Nesreča se je zgodila na vrtu od Puconec proti Radovec. Brata in oni znanec so peljali iz Puconec koruzo, ki so jo zaslужili na poljskem delu v Bački. Nenadoma je prišlo med bratom imenovanega in onim znancem do prepira. Brat je znanca napadel in ga dvakrat udaril z batom. Ta se je branil in je napadalec brenil. To je fanta tako razkačilo, da je privlekel iz žepa nož, ga odprl in se zagnal proti svojemu nasprotniku. Ko je Franc K. videl, da se nahaja znančevu življenje v nevarnosti, je skočil k bratu in ga je zgrabil za roko. To mu je bilo v nesrečo. Bratov srd je zadel sedaj njega. Z nožem je večkrat zamahnil proti njemu. Trikrat ga je zadel in sicer enkrat v koleno, dvakrat pa v desno roko. En sunek je bil tako močan, da mu je prebodel roko. Rane niso smrtnonevarne, vključ temu pa poteče precej časa, preden se bodo zacelile. Kakor sam izjavlja, se je nesreča zgodila bolj po naključju, kakor pa iz zlobe, zato brata tudi ne zadene tako velika odgovornost.

Ne mučite svojih otrok z ribjim oljem. Mesto ribjega olja dajte Vašim otrokom

JEMALT

ki ima zelo prijeten okus in vonj in ga otroci jemljejo z največjo slastjo kot kako slaščico. Dobiva se v vseh lekarnah.

Tomazin, Cerklje:

Kmetij. poučno polovanje (Konec.)

Hoteli smo si ogledati mlekarstvo zadrugo v Predosljih in nekatera posestva na Suhji pri Predosljih ter opekarino g. Ivana Zabreta. Noč nas je prehitela. Le toliko smo se ustavili v Predosljih, da nam je načelnik mlekarne mogel povedati to-le zanimivosti: »Pred dvema leti smo bili v mlekarini za 180.000 Din pod mizo, danes smo pa že na zeleni vejici.« V slogi je moč Zadrugna zavednost in disciplino se obneseta dobro!

Ze je bila noč, ko smo po klancu navzdol priskakali na državno cesto v Naklem. Tu smo najprej pogledali tovarno za pletenje jopic itd. pri g. Franc Černilcu. Njegov oče, ki še živi in krepko diha, je pred 50 leti pričel z neznatno trgovino, s tako imenovano »štrikarijo«. Volnene jopice so mu pletle ženske in otroci in je dajal volno in spravil blago v denar. Pravi, da je šlo največ na Hrvaško (Karlovce, Sisek, Zagreb itd.). Ta mož je živ zgljed, kaj zmore pridnost in varčnost. Kot navaden kmečki hlapec se je lotil tega posla, a danes? Ce stopimo na tehtnico z njim vred, bo malo takih, ki bi ga odtehtali. Ne štejemo mu tega v zlo, ker je že veliko dobrega storil s svojim imetjem in upamo, da bo še.

Prostovoljno gasilno društvo v Naklem, ki je znano po svoji agnosti, smo naprosili, da nam pokažejo motorno brigzalno. — Za naše ljudi je bila to velika novost, ker v celi naši dolini, dasi je precej požarnih bramb, do zadnjega časa ni bilo motorne brigzalne. Kostonjeva jo sedaj le ima! Na omenim mimogrede, da mi požarne brambe na Dolenjskem nič kaj ne ugajajo. Preveč smatrajo kot svojo najvišjo nalogo to, da prirede vsako leto veselo s plesom in eden drugega takrat obiskujejo! Da se bom s tem zameril, pričakujem, a je na žalost tako! Manika nekega — kako bi rekli — napred-

nega duha v pravem smislu! Vse je kot je bilo še pred leti in leti! — Zelja po dobri motorni brigzali je prišla naše ljudi šele sedaj, ko so videli nakelsko, kako krasno je funkcionirala. Da imamo pri nas požarne brambe, ki imajo komaj par mož, a jih več ne marajo, ker se boje za stolce in da so take požarne brambe popolnoma sterilne, tega mi še skoro omenjati ni treba — Pa upamo bolj-ših časov!

Nakelska mlekarina, ki smo si jo ogledali zvečer med obratovanjem, v zadnjih letih prav lepo napreduje. Prav posebno se mi zdi povedati to-le: Ko sem bil med vojsko doma kot bogoslovec, mi je tekom vsakih počitnic tožil takratni in dolgoletni načelnikov namestnik in tajnik in blagajnik, rajni Peter Jarc, kako težko je z mlekarino. Bilo je tedaj veliko hujskačev, pa malo zavednih ljudi. Peter je pa držal in ni spustil iz rok. Bog sam ve, kolikokrat mi je dejal: »Propasti je pa ne pustim, pa naj bo kar hoče!« In res je delal vse tam — poleg vsega dela, ki ga je imel kot kmet. Njegovo posestvo je bilo v vasi Strahinji eno največjih. Za mlekarino je vsa dela izvršil ponoči in zato je bilo sploh nekaj nenavadnega, če pri Oraču (tako se je reko po domače pri Petru Jarcu) ponoči ob eni ali dveh ni gorela luč. Pa so pritiskali vsi nanj, da naj se vda in naj gre mlekarina napredaj, a on je vzdržal. — Hvala in čast mu! Davno že počiva v zemlji, a nakelska župnija bi mu morala postaviti spomenik! Če bi on takrat omahnil, kakor so omahovali in bili malodušni drugi, bi v Naklem danes ne bilo mlekarne zadrugne in še na papirju bi je več ne bilo. — Peter Jarc je bil pripristi, a silno nadarjen kmečki fant ter izvrsten zadrugar. Prečital je več kot marsikateri inteligent. Spomin nanj nam mora biti ljub in pozabiti ga ne smemo! — Ko sem omenil onega, ki je preko vojne vihrje Naklemcem ohranil mlekarino, naj omenim še dva, ki sta jo po vojski zelo lepo dvignila — seveda s pomočjo vseh zavednih članov in delavnega odpora. V mislih imam sedanjega načelnika Novaka in se-

danjega tajnika Toneta Škofica. — Dva kmečka gospodarja sta to. — Prav takoj po vojski je bila njima stavljena od merodajne strani ponudba, da naj vzameta ona dva sama v roke, t. j. da mlekarina zadruga sploh neha, a mlekarina naj preide v privatne roke. — Pa je nista hotela! — Ko sem pred nedavnim o tej stvari govoril z imenovanimi, sta rekla: »Če bi bila midva tedaj, ko so nama mlekarino ponujali, isto prevzela, bi bila danes bogataša, toda samo midva, drugi ne! Zadrugne bi ne bilo več. Ljudje bi naju pa preklinjali. Tega nisva hotela in zato sva zahtevala, da zadruga ostane.« — To so besede ljudi, ki so na pravem mestu! Ona dva sta ostala raje bolj uboga, samo da ima splošnost dobiček. Cast takim značajem! Pomagata pa pri zadrugi sedaj pridno, da postaja mlekarina zadruga v Naklem že kar ponos cele okolice. — Se eno stvar moram omeniti, ki smo jo opazovali v Naklem in na Vrhnikih. To je dovažanje mleka. Od daleč ga dovažajo v eno kot v drugo mlekarino. Na Vrhnikih imajo posamezni kraji stalnega plačnega voznika, dočim v Naklem dovažajo kmetje sami in to po vrsti v vsaki vasi, tako da dovoz prav nič ne stane. Ta način se meni zdi še boljši, ker nekako še bolj podčrtava tisto skuptost, ki jo ravno zadrugništvo hoče. Za zgled naj navedem vas Strahinjo. Tam so posestniki-zadrugniki - kupili voz na vzmeteh, kot je potreben za prevoz mleka. Sredi vasi so zgradili lopo. Pod to lopo stoji voz in tu sem donajajo ljudje z mlekom napolnjene vrče. Kdor je na vrsti, zapreže in odpelje priprane vrče pusti pod to lopo, ko se vrne iz Naklega. — A pri nas na Dolenjskem? Nikakor in nikakor ni mogoče ljudi na to privaditi, da bi iz ene vasi eden peljal za vse in bi se vrstili. Vsak zase hoče nesti in nese, če se mu zdi vredno. Ali je to morda nezaupanje eden do drugega, ali kaj je? Sodim, da je res nezaupanje. In če je to, pridemo do onega izreka, ki pravi: »Wie der Kerl ist, so denkt er von den andern.« Zato pač snemo neprestano poudarjati, da na vse strani treba vzgoje in še vzgojet

DECEMBER
★
NOVINARSKI KONCERT V UNIONU

Slovenski rudarji v Haagu

Razstava jugoslovanskih vezenin

V prvih dneh meseca novembra se je vršila v Haagu v Pulchri Studio razstava jugoslovanskih vezenin. Razstava je vzbudila občo pozornost. Otvoril jo je nizozemski princ. Organizacije samo pa so izvedle haške ženske organizacije. V prvih dneh je bilo razprodano vse bosansko blago in so morali brzojavno naročiti novo pošiljatev. Razstava je popolnoma uspela in priča, da bi naše blago našlo kupec v Holandiji.

To priliko so porabili tudi naši izseljenci rudarji, ki bivajo v Limburski pokrajini. Lastniki rudnikov in njih krščansko-socialne organizacije so jim omogočile, da so si ogledali jugoslovansko razstavo, kjer so nastopili tudi s svojim tamburaškim zborom. Ob tej priliki so bili predstavljeni tudi našemu konzulatu v

Haagu, kjer so izrekli ponovno željo, da bi dobili slovensko ljudsko solo in slovenskega duhovnika na Holandsko. V Haagu so bili gostje katoliških delavskih organizacij.

Ob tej priliki so bile izgovorjene pozdravne besede od dr. L. G. Kortenhorst, tajnika Splošne katoliške delavske zveze. Govornik je zaključil svoj govor z živijo-klicem: jugoslovanskemu kralju Aleksandru in kraljici Mariji.

O posetu naših rudarjev v Haagu je izšel v holandskem listu »De Maasbode« od 8. novembra obširen članek o naših rudarjih in s sliko tamburaškega zbora v Haagu. O razstavi sami so pisali vsi holandski listi, ki jo toplo pozdravljajo in vidijo v razstavi sami močno voljo narodovo do ustvarjajoče kulture.

Razglas

Vsem gg. župnikom, župnim upraviteljem in duhovnikom duhovniških cerkva v krajih, kjer je ena sapa nedeljska služba božja in ta v zgodnjih jutranjih urah, naročam na prošnjo kr. bauske uprave v Ljubljani naj prihodnje nedeljo, na državni praznik ujedinenja dne 1. decembra, radi prisostvovanja šolske mladine in učiteljskega pri zahvalni službi božji opravijo v dogovoru s šolskimi vodstvi: ali v času običajne druge službe božje še drugo službo božjo (binirajo), s pripadajočo zahvalno pesmijo in molitvami za kralja, ali pa opravijo te zahvalno pesem s pripadajočimi molitvami.

Za rojstni dan Nj. Veličanstva kralja dne 17. decembra pa naročam naj se v krajih, kjer je več kakor en duhovnik, opravi zahvalna služba božja v dopoldanskih urah: v krajih pa, kjer je samo ena sv. maša in ta vsled »zornice« v zgodnjih urah, naj se za šolsko mladino opravi v dopoldanskih urah zahvalna pesem s pripadajočimi molitvami.

V ostalem veljajo določila direktorija.

V Ljubljani, dne 26. novembra 1929.

† Anton Bonaventura, škof.

Dolenjske tragedije

Tri razprave pred novomeško poroto.

Novo mesto, 26. novembra.

V ponedeljek popoldne je stal pred tukajšnjo poroto posestnik J. T. Obdolžen je, da je zažgal svoje gospodarsko poslopje, podtaknil pod slamnato streho streho svoje hiše gorečo svečo, da bi se bliša vnela in zgorela, da bi tako prišel do zavarovalnine dveh zavarovalnic, Slavije in Jugoslavije.

Obtožnica se opira predvsem na izpoved priče Stanfina, ki pravi, da je ob priliki, ko je gorelo podstrešje hiše, hotel pomagati gasiti, da pa obdolženec tega ni pustil, ampak rekel, naj gre na drugi konec hiše in naj tam gasi, češ da se nahaja na drugem koncu hiše žito. Ker pa tam priča ni našla žita, je šel na drugi konec podstrešja, ki je bilo bliže gorečemu gospodarskemu poslopiju. Tu je opazil, da se tukaj neki svetli. Ko pa je natančneje pogledal, je videl neko svetlobo, o kateri je sklepal, da je bila tam sveča.

Na ponedeljkovi razpravi so bile zaslišane še nekatere druge priče, zaveda pa je bila potem preložena, da se zaslišijo še druge priče. Sodni zbor je bil sestavljen sledeče: predsednik dr. Polenzek, votanla sodnika okrož. sodišča Kočvar in Kobe, državni tožilec je bil prvi državni tožilec Barle; obtožnica pa je zagovarjal dr. Vasič.

*

Danes dopoldne je stal pred porotniki Stajner Jože, posestnik v Nikolah. Obtožen je bil, da je dne 20. julija t. l. s sekuro trikrat udaril po glavi svojo spečo ženo Marijo in da je Marija Stajner radi tega umrla. Dejanje opisuje obtožnica takole: V ponedeljek, 20. julija okoli 6 zjutraj je obdolženec poklical svojo hčer Marijo, naj vstane, da bo pomagala metati deteljo z voza na senico. Ko je ta šla na skedenj, je mahoma zagledala na tleh svojo mater vso okrvavljeno. Oče pa je bil videti popolnoma miren in je rekel hčer, da je nekdo najbrže ponoči mater ubil. Vendar pa je sum umra takoj letel na obtožnica kot moža umorjenke, s katero je v prepričanju živel že od poroke. Hči je orožnikom, katerim je zločin prijavila, izrazila tudi sum, češ, da je oče pravi morilec. Obtoženec je v začetku preiskave trdovratno tajil zločin, kasneje pa je priznal, da je svojo ženo umoril in je celo orožnikom pokazal kraj, kamor je skril sekuro. Na današnji razpravi se je obtoženec mirno zagovarjal in je sploh napravil dober vtis. Povedal je, da je s svojo ženo živel v sporu že od poroke, to je od 1. 1903. dalje. Njegova žena je hotela na vsak način postati lastnica posestva in je baje celo nagovarjala razne ljudi in tudi svojega sina, naj ustrelje moža. Vse pridke posestva je nosila prodajati v Zagreb in je denar nalagala v hranilnico. Mož pa je moral živeti večkrat nazaj kupovati ter se zadolževati, da je sploh mogel preživljati sebe in svoje otroke. Kritičnega dne, oziroma že prejšnji dan, v nedeljo, 28. julija, je obtoženec hotel vzeti iz omare 100 Din. Pri tem je opazil, da je iz zaklenjenega omare zmanjkalo 400 Din. Tatvine je takoj osumil svojo ženo radi tega, ker je že prej večkrat vzela možu denar. Radi tega je bil zelo razburjen in je pričel premišljevat, kaj naj stori, da bo že enkrat konec tega trpljenja, ki ga je imel s svojo ženo. Sklenil je, da jo še isto noč ubije. Zjutraj ob 2 je vstal, žel v vežo, tam pobral sekuro ter odšel na senik, kjer je takoj pri vhodu na stani spala njegova žena. Obtoženec je skočil k ženi in trikrat udaril z nožem sekire ženo po glavi. Žena je izdihnila za vedno.

Priče, ki so bile zaslišane na današnji razpravi, so obtoženec zagovor popolnoma potrdile in izpovedale o njegovi ženi tako, da je človek dobil vtis, da je žena sama svojega moža prisilila do tako strašnega dejanja. Porotnikom sta bili stavljeni dve vprašanji: prvo se je glasilo na umor, drugo pa na to, če je obtoženec ravnal v nepremagljivi sili. Prvo

vprašanje so porotniki soglasno zanikali. Obtoženec je bil nato oproščen.

Senatu je predsedoval sodnik okrožnega sodišča Uder, votanla pa sta bila sodnika okrožnega sodišča dr. Förster in dr. Dolenc. Državno tožilstvo je zastopal namestnik drž. tožilec Kovač. Obtožnica pa je branil dr. Ivanetič.

Popoldne se je zagovarjal pred poroto 19 letni posestnikov sin Jože Kuzma iz Ostroga pri St. Jerneju. Obtožen je bil, da je dne 15. avgusta t. l. v Ostrogu s puško streljal na Antona Sekuta ter ga zadel naravnost v srce, tako da je Sekula radi izkrvavljenja umrl. Obtožnica opisuje orožništvo in županstvo kot hudobnega, ki lovski tatvini nagnjenega človeka, ki je bil že dvakrat kaznovan radi zlobne poškodbe tuje lastnine in radi lahke telesne poškodbe. Obtoženec je priznal dejanje. Utemeljeval pa je, da je imel namen pokojnega Sekuta ustrašiti s strelom pod noge. Sekula ga je na velikih smaren zvečer zapadel iz fantovske družbe, kamor je Kuzma prišel s svojimi tovarišema Zagorcem in Kranjem. Sekula je Kuzmo krepko osuval in okloval. Zaradi tega je bil nanj jezen, odšel pa je le domov. Zagore in Kranje sta odšla iz Ostroga v Prekoco, kjer je Zagore z revolverjem streljal in vpil: »Aui biksi! Radovednost ga je gnala, kaj se godi v Prekoci in je odšel za tovarišema. Pozneje se je iz Prekoc vrnil v Ostrog, kjer sta s tovarišem dobila pokojnega Sekuta pod oknom Skrbčeve hiše. Poklicala sta ga na odgovor, Sekula pa jima je odgovoril, naj zgineta, ter je vrget poleno proti njima. Zagore je zbežal. Kuzma pa je ustrelil s puško v Sekuta; krogla je Sekuta zadela tako, da je bil v par trenutkih mrtel.

Porotnikom je bilo stavljeno vprašanje radi uboja, ki so ga soglasno potrdili. Obtoženec je bil obsojen na dve in pol leta težke ječe. Sodni dvor je bil isti, kakor zjutraj, obdolženca pa je zagovarjal dr. Ivo Česnik.

Iz slovenskega krožka na Dunaju

Tekom dveh tednov je postal naš Krožek v domovino tri doktorje in eno doktorico. V petek 8. novembra so bili povišani na dunajskem vsehobščinskem v doktorje zdravilstva gdn. Božena Grossmann iz Ljutomer, gg. Dušan Seber iz Postojne in Vladimir Kerže. Te slavnosti je prisostvovala polna dvorana na univerzi. — Zvečer pa je bil poslovnih večer Krožka od svojih vrlih članov. Med raznim govori je popeval naš dunajski slavec g. Ade. Darijan (ne Adrijan, njegov brat, kakor je bilo pomotoma v enem prejšnjem poročilu), operni pevec gledališča »An der Wien«. — Naj bi mladi doktorji našli v domovini obilo prilike, da ozdravljajo telesa in duše našega naroda. Dunajska slovenska družba jih ohranja v prijetnem spominu.

V petek 22. novembra je bil povišan v doktorja političnih ved naš sestanovitelj g. Zdravko Zwitter iz St. Jakuba v Rožu. Naš Krožek se je dostojno poslovil od njega že preteklo nedeljo v polni družbeni dvorani, pevski zbor pa v četrtki tik pred promocijo. Ta večer je bil navzoč tudi njegov oče, ki je prihitel na Dunaj, da bo navzoč na najlepšem dnevu svojega sina. Vesel večer je to bil, dasi smo se poslavlili od vrlega člana in delavca po imenih Krožka. — Na promociji je bilo prav mnogo Krožkarjev in Krožkaric. Zvečer pa je imel odbor sejo v slovo svojemu članu. Izročil mu je poslovnico pismo, ki slavi njegove zasluge za naš Krožek in mu želi med svojim koroskim ljudstvom obilo uspehov pri svojem delu, ki bo posvečeno vse boljši sreči koroskega naroda.

Iz našega Krožka torej v štirinajstih dneh kar — štirje doktorji! Ali ni to lep dokaz o blagodejnem vplivu tudi našega »Slovenskega Krožka«! In res morem zatrditi rojakom v domovini, da ima naš Krožek hvalečn vpliv na našo mladino, ki je tu, da se čim prej vrne v domovino, oborožena z nauki visokih dunajskih šol. Krožka se izogibljuje le taki, ki hočejo na Dunaj pohajati brez slehernega vpliva od strani edinega slovenskega društva.

Slovenski listi so pred nekaj tedni prinesli apel na rojake v domovini, kako naj nam pomagajo pridobivati diplome... In od vseh strani so začeli prihajati dopisi, ki so nam naznanjali naslove Slovencev na Dunaju. Vsi so bili takoj povabljeni v društvo. Prav lepo število jih je, ki so se že odzvali. In take ima Krožek v zadnjih tednih že lepo število novih članov. Od nedelje do nedelje prihajajo novi člani, ki svedočno izjavljajo, da doslej še niso vedeli za naše društvo. Hvala vsem, ki nam v takem propagandnem delu pomagajo. Rojaki, prosimo, naznanjajte nam vse znanee na Dunaju. Pišite jim tudi Vi in jim povejte, da Krožek na nje čaka. Sprejeti bodo z odprtimi rokami. Hvala tudi časopisu, ki nam gre na roko. Ako bi morli v listih priobčiti nekatere dopise iz rok slovenskih žen, mater, deklet, smo gotovi, da bi marsikako mehko srce zaszlo v nežni ginjenosti: toliko ljubezni in narodne zavesti in — skrb za izgubljene duše odmeva iz njih! Prosim, tako naprej, kdor more, naj nam pomaga, da polagoma zberemo pod svojim krogom vse, kar je našega na Dunaju. In ako jih homo imeli skupaj, naj bo vsak rodoljub zagotovljen, da bodo pod dobrim vodstvom korakali za idealnim skupnim ciljem... Predsednik

Minister dr. Korošec v Mariboru

Maribor, 26. novembra.

Danes ob 9.30 je prispel v Maribor min. za šume in rude dr. Korošec. Na kolodvoru so ga sprejeli mestni župan dr. Juvan, vpok. minister dr. Ivan Vesenjak, ter pol. nadsvetnik Kerševan.

Minister dr. Korošec se je nato udeležil obnega zbora tuk. pododbora Zadržne zveze, ter se je s popoldanskim brzovlakom vrnil v Ljubljano.

Posavke na trgu

Ljubljana, 26. novembra.

Slikovitost prometa, ki se v jutranjih urah razvija po cestah, ki vodijo z našega Posavja proti mestu, je zelo pestra in živa. Med delavci, ki hite peš ali na kolesih na delo v tovarne, so pomešani bolj oblačeni ljudje, uradniki in uradnice, vozniki z vpregani, rjoveči avtobusi in tradicionalne posavske mlekarice, originalni, svojvrstni tipi, ki potiskajo pred seboj lične, pisano pleskane vozčke z velikimi, mahkimi kolesi. Stari ljudje pripovedujejo, da so ti vozički na Posavju že nad pol stoletja v modi. Kdo naj izračuna, koliko litrov mleka in drugih življenjskih potrebščin so v petih desetletjih zvozile naše Posavke na ljubljanski trg? Še danes je v posavskih vaseh v okolici Ljubljane običaj, da dobi gruntarska nevesta k svoji bali tudi mlekarški voziček. Rastoči razvoj avtobusnega prometa pa bo v doglednem času brez dvoma izpodrinil tudi to tipično vozilce. Saj se kmetice iz oddaljenejših okoliških vasi, n. pr. iz Sv. Jakoba ob Savi, Dola pri Ljubljani, Podgorice in Nadgorice itd. že sedaj rajši poslužujejo avtobusa, ki prevaža njih in stvari, namenjene na trg, kakor da bi morale peš riniti voziček uro in še več daleč. Tako se modernizira okoliški promet. Le Posavke so v svojem bistvu ostale, kakor so bile: zdrave, rdečelične, zgovorne in prijazne. Prave hčere rodovitnih polj, doma iz čistih belih, svetlih posavskih vasi, ki imajo zlasti v cvetočem poletju toliko privlačnosti in ljube domačnosti.

Nič ne de, če se je moda velikega sveta lahko obregnila tudi ob naše, na Ljubljano meječe podeželje. Razen svetlih šolenčkov z visokimi petami, ozkimi, a ne preozkim krilom, ki niti prekratko ni, in svetlih, polsvilenih nogavic, je ostala moda mladih Posavk zelo diskretna. Odločen poudarek kmečke pripadnosti in zvestobe preprosti, a vsekoli dobri vzgoji, je ruta, ki si jo devajo Posavke na glavo na poseben način. Ne kakor Dolenjke, ki jim maha vogal rute proti hrbtu, a pod vratom dvoje dolgih ušes. Posavka si zaveže rute pod vratom v ličen, v vsakem oziru korekten vozel. Kakor kravato v obliki metuljčka. Vogal rute ne opleta po hrbtu, ampak veselo in podjetno frfota v vetru, ker ni pr-dolg. Ruta mora biti zato nad čelom primerno nazaj privhana.

Takšne so naše Posavke, ko jih opazuje človek na živilem trgu, ali pa na cesti. Neznansko rade kramljuje med seboj, ko stoje ob vozičkih in čakajo, da jim ljubljanske gospodinjice izpraznijo zalogo.

»Polonca, al si že veliko prodava?«

»Oh, Cilka, danes je svaba kupčija. Če b

čvok zastoj dan, poj b že bvo.«

»Po čem s pa dava repo?«

»Po kron. Zelje pa po dve. Korejne pa peteršilj bom pa nemara damu pelava. Saj ti pravim, da ni nič.«

»Prehla je bva ena gospa tukaj, je ves čehu uzeva, kar sem ga meva. Po štir krone. Šest kil ga je bvo. Peteršilj sem tud prodava po dve kroni koreninca.«

»Boš šva kman damu?«

»Sem djava, da b si še za en predpasnik kpiva, če bom toliko denarja skup sprauva. Koliko pa je že ura?«

»Anajst bo kman. Za lemenatam te bom požakava, če se ne boš predolgo zamudiva.«

»Kar počaki, Cilka, bom nagu oprauva.«

Pol ure pozneje je hitita Polonca in Cilka s trga, potiskajoč pred seboj vsaka svoj voziček. V živahnem razgovoru ubirata pot proti domu, pozabita na slabo kupčijo in si dopovedujeta sto drugih stvari. Doma pa brž v delovno obleko, takave navzgor, vesela pesem odjekne po hiši. Deklič je spet doma in polna hiša je njenega zdravega razpoloženja. Take so naše Posavke.

Jugoslovani delali Sueški prekop

Te dni je svet obhajal 60 letnico, odkar se je izročil prometu Sueški prekop, ki je ena najvažnejših gospodarskih in političnih točk med Evropo in Azijo. Zanimivo je, da sta ob otvoritvi imela zelo važni nalogi dva Hrvat: Fra Paško Vučetič, bosenski frančiškan, je prekop blagoslovil (kasneje je položil temelj tudi za sarajevsko stolnico), Lončarić iz Sela v Hrv. Primorju pa je razstrelil zidni kamen, ki je ločil Sredozemsko in Rdeče morje. Delo se mu je povsem posrečilo ter je dobil zato 60 zlatnikov. Ta denar je dal gospodarski temelj še danes znani rodbini Lončarićev v Hrv. Primorju.

Razen teh dveh Hrvatov je bilo pri gradnji Sueškega prekopa zaposlenih še znatno število jugoslovanskih delavcev, posebno primorskih Hrvatov.

Pritrgane delavske plače

Izsuševalna dela okoli Pančeva so bila v rokah zakupnikov inž. Maslača in bratov Pihotnikov. Med podjetniki in delavci so pa nastali veliki spori, ker so se delavci pritoževali, da jim po krivici pritrjujejo na plači pod pretezo, da gre denar za socialno zavarovanje. Na delavske pritožbe je stvar preiskala posebna komisija, ki je dognala, da se nasproti delavcem ni pravilno ravnalo. Inž. Maslač je vzel to na znanje, pretrgal poslovne zveze z brati Pihotnikovimi in se obvezal, da bo delavcem v teku 14 dni izplačal po krivici pridržane vsote.

V javnem prometu

n. pr. na vleku ali pa cestni železnici je nevarnost prehlada posebno velika. Tudi nalezljive bolezni se lahko razširijo.

Koledar

Sreda, 27. novembra: Virgilij, škot

Osebnosti

— Himen. V nedeljo, 24. t. m., se je poročil v cerkvi sv. Petra v Ljubljani g. Josko Nožaršek, občeznani trgovec in obrtnik v Šmartnem pri Lj. z gospodnjo Ivanka Kalanovo iz Ljubljane. Iskreno častitam!

— Poroka. Dne 24. nov. t. l. popoldne ob 4 sta bila poročena v župni cerkvi v Skomarjih g. Franc Kokoč, višji polic stažnik v Mariboru z gospodnjo Urško Andrejkovo, šolsko upraviteljico na Skomarjih. Mlademu paru kličemo: ad multos annos!

— Srebrna poroka. Iz Laškega: Dne 20. novembra t. l. sta skromno obhajala — srebrno poroko — Jakob Ferčnik in njegova zvesta družica Katarina. Kljub temu, da ima naporno in težko službo davčnega iztirjevalca že 21 let, nima nasprotnikov. Vsi, ki družino poznamo, ji kličemo: Še petindvajset!

— Zdravniška imenovanja. Za zdravnika dnevničarja v domu narodnega zdravlja v Lukovici je imenovan dr. Ciril Komotar. Za okrajnega sanitetnega referenta v čabarskem okraju je imenovan zdravnik dr. Josip Muhvič v 9. skupini I. kategorije. Za zdravnika otroškega doma dispanzera v Tuzli, v drinski banovini, je v 9. skupini I. kategorije imenovan dr. Mustafa Mujbegović, dosedanjí zdravnik v zavodu za zaščito mater in otrok v Ljubljani. Za sestro zdravstvenega doma v Peči v 3. skupini III. kategorije je imenovana Helena Bitenc, dosedanja sestra v higijenskem domu v Skoplju. Iz državne službe je izstopil okrajni sanitetni referent v Prevaljah dr. Erat Besten.

— S pošte. Napredovali so: za zvančnika 2. skupine: Ivan Godec, služitelj I. skupine pri ter. tehn. odseku v Ljubljani; za zvančnika 8. skupine služitelj: Boris Sirk in Ljubljanski glavni pošti, Ant. Primožič v Kranju, Zorana Fischingerjeva v Novem mestu, Jožica Schinkova v Rušah, Draga Marčeva v Rogatecu, Pavlina Mozetičeva v Črni pri Prevaljah, Janez Kržišnik na Jesenicah na Gorenjskem, Rok Pogačar v Trzinu, Peter Mlakar v Rogški Sladini in Joško Mejač na Ljubljanski glavni pošti. — Premičeni so: pi manipulantka III-2 Jožica Zavrtnikova iz Ljubljane v Ptaj; zvan. 3. skupine, Ida Skrbčeva iz Ljubljane na Rakek. Marija Slaparjeva iz Vojujke v Trbovlje in Anica Ribičeva iz Trbovelj v Vojniki; služiteljica 2. skup., Marija Podbersčeva od oblastne pošte uprave na ljubljansko glavno pošto. Jožko Zakrajšek z Rakeka v Grahove pri Cerknici in Franc Menart iz Dolenjega Logatca na Rakek ter dnevi. Vitalij Timinsky iz Čakovca na mariborsko kolodvorsko pošto. — Prestanek službe: pi. ur. II-4 Vida Trefaltova na ljubljanski glavni pošti je pustila službo, pogodb. poštar Ivan Tkalec pri Sv. Martinu na Muri je bil pa odpuščen. — Poroke: pogodbeni postarica Ana Dolenskovala v Loku pri Zidanem mostu se je omožila s profesorjem Ivanom Mlinarjem. — Izkušnjo za vodstvo pogodbene pošte sta napravili Emilija Novakova in Jelisa Bendečkovičeva.

Novi grobovi

† V Slovenjgraški javni bolnici je umrl g. Mirko Strne, bivši kaplan v Zgoraji Lendavi v Prekmurju. Pogreb bo v četrtek 28. novembra ob 4. popoldne.

† Umrla je v Laškem gospa Antonija Kotnauer. Rajna je bila vdova višjega državnega pravdnika v Sarajevu g. Avgusta Kotnauerja. Bila je markantna dama v Laškem. Skromna, poštena, verna, vzgled Laščankam.

† V celjski bolnici so umrli: Dne 24. t. m. je umrla tukaj dveletna Nadica Zepan, hčerka sodnega poduradnika iz Rogatca — V ponedeljek 25. t. m. ob 8. večer pa je izdihnil v častitljivi starosti 81 let v Celju obče znani in popularni vpokojeni nadgeometer Karl Lebič. Njegova smrt je zlasti hudo prizadela rodbino vetrnogovca s premožem g. Oswatitscha, ki je pred dobrimi 14 dnevi izgubil očeta, s smrtjo g. Lebiča pa tudi tasta.

† V Osluševcih pri Sv. Lenartu je umrl večeraj kovski mojster Andrej Večerjevič, star šele 28 let. Pogreb bo v četrtek ob 2 popoldne k sv. Lenartu.

N. p. v m!

Mala kronika

★ Šolsko praznovanje 1. decembra 1929. Vse šole na kmetih obveščam, da se tudi letos vrši praznovanje praznika narodnega ujedinenja dne 1. decembra, čeprav je ta dan nedelja in so mnoga šolska upravitelstva zaprosila, da se praznovanje tega dne preloži na dan 30. novembra ali 2. decembra. Glede praznovanja 1. decembra v ljubljanski škofiji odreja dogovorno s škofijskim ordinariatom v Ljubljani naslednje: V krajih, kjer sta dva ali več duhovnikov, naj se udeležijo šolske mladine 2. službe božje, ki se začne običajno ob 10. Ta maša naj bo namenjena v prvi vrsti šolski mladini, po maši pa je odpeljati otroke k slav-

Senzacija! Dvojni program!

Zamorci v svetovni vojni Zlati pav

Dveurne predstave! Ob 4, 7, 9.

KINO LJUBLJANSKI DVOR. — Tel. 2730.

nosti v soli. V krajih pa, kjer je samo en duhovnik, ki opravlja samo po eno nedeljsko mašo, naj se šolska upraviteljstva dogovore z župnimi uradi, ki bodo dobili potrebna navodila od svojega škofijskega ordinarijata. Šolski upravitelji lavantinske škofije naj dogovorno s tamkajšnjimi cerkvenimi predstavniki izposlušajo, da se praznik 1. decembra praznuje — če je le možno — analogno kakor v ljubljanski škofiji. — Za bana: Dr. Lončar.

★ Vesela vest iz Hrastnika. Tiskarski skrat je izpustil eno ničlo pri tej notici, zato popravljamo, da je v Hrastniku v resnici štiri tisoč vernikov, ki so brez cerkve in se vsele svojega duhovnika. Na našo notico je obljubila še altarni križ trgovina Ničman.

★ Akademikom Univerze kralja Aleksandra I. Letos bo proslavila akademska omladina iz vseh univerzitetnih mest Jugoslavije praznik narodnega in državnega zedinjenja skupno v Zagrebu 30. t. m. in 1. decembra. Pri tej priliki bo razvila Jugoslovanska akademska čitalnica v Zagrebu svoj društveni prapor. Te svečanosti se udeležijo — poleg predstavnikov ostalih kulturnih in nacionalnih organizacij iz Ljubljane — tudi ljubljanska akademska mladina v večjem številu. Ustanovitelji Jugoslovanske akademske čitalnice v Ljubljani, ki so prevzeli organizacijo udeležbe ljubljanske mladine na zagrebski proslavi, vabijo s tem vso akademsko mladino, da pripravi v čim večjem številu svojo udeležbo pri zagrebskih slavnostih. Prijave se sprejemajo do četrtega, 28. t. m., zvečer pri naslednjih kolegijskih I. grupa: Meichsner Frane — Ivanišević Ivo, stud. tehn. II. grupa: Puc Boris, cand. iur. — Hrovatin Viktor, stud. tehn. III. grupa: Burger Franc, stud. iur. — Svetina Fran, stud. tehn. IV. grupa: Alujevič Branko, cand. iur. — Zajec Vazo, stud. tehn. V. grupa: Omladić Franjo, cand. iur. — Gerželj Fran, stud. phil. VI. grupa: Gosak Zdravko, cand. iur. — Razpotnik Rajko, stud. tehn. — Pri navedenih kolegijskih dobite tudi vse potrebne informacije o zagrebski proslavi. — Ljubljana, 26. nov. 1929. — Za ustanovitelje Jugoslovanske akademske čitalnice v Ljubljani: Zajec Marijan, abs. iur. — Jozef Levstik, cand. iur. — Alujevič Branko, cand. iur. — Sikosek Dušan, stud. tehn.

★ Socialni božični dar zagrebske občine. Zagrebska mestna občina je dala izdelati za 700 tisoč dinarjev otroških oblek, ki jih o božiču razdeli revnim šolskim otrokom. Razen tega nabavi mestna občina poldrugi vagon moke, ki jo božič razdeli mestnim revežem. Vprašanje beračenja bo občina rešila na ta način, da zgradi barake, v katere bo spravljala berače, ki jih bodo dobili po ulicah. Domače prosjake bodo v barakah trajno oskrbovali, tuje pa odpravljali v domovne občine. Stroške za zgradbo barak in oskrbovanje ubožcev v njih bodo pokrili s prodajanjem posebnih blokov. — Da se uvede pregled nad izdajanjem podpor, bodo sestavili kataster vseh oseb, ki pri kakem dobroduelnem društvu dobivajo podporo; na ta način bo možno preprečiti, da bi posamezniki na več mestih dobivali podporo.

★ Planinarstvo v Dalmaciji. Minolo nedeljo so položili v mesorskem predelu Ljuvač pri Splitu temeljni kamen za nov planinarski dom. Obenem so zasadili več sto borov. Zasajanje nameravajo nadaljevati. Na slavlje so prišli poleg številnih zastopnikov oblasti in organizacij tudi vaščani iz vasi starodavne kneževine Poljica z zastavami, katerih ena je stara že čez 900 let, druga pa čez 500 let.

★ Ogled novega mostu na Zidanem mostu. Združene jugoslovanskih inženjerjev in arhitektov — Sekcija Ljubljana vabi svoje člane in njihove spremljevalce k ogledu novega mostu na Zidanem mostu, ki bo v soboto, dne 30. t. m. Odhod iz Ljubljane s potniškim vlakom ob 12.20. Na licu mesta bo vodil g. dr. ing. Miroslav Kasal.

★ V župnijski cerkvi v Kranju se daruje sv. maša za večni pokoj naše narodne žrtve VI. Gortana v četrtek, dne 28. t. m. ob 8 zjutraj. Neizmerna je naša bol, a neizmerna je tudi naša ljubezen.

★ V Uradnem listu kraljevske banske uprave dravske banovine št. 3. od 26. novembra t. l. so objavljena »Začasna navodila, kako je opravljati posle računovodstvene in blagajniške službe pri finančnih oddelkih banovinskih uprav« in »Pravilnik za uporabljanje sanitetnih aeroplanov v miru« (Službene novine kraljevine Jugoslavije z dne 14. odnosno 18. novembra 1929.)

★ Vodovod v Ljubuškem. V nedeljo so v Ljubuškem otvorili vodovod, ki je bil zgrajen s prispevki Nj. Vel. kralja in ministrstva za socialno politiko in narodno zdravje. Otvoritev je bila izvršena na zelo svečan način in v prisotnosti primorskega bana dr. Tartaglie. Ljudstvo je pri svečanosti vzklizalo navdušeno Nj. Vel. kralju, ki je zlasti pomagala, da je bil zgrajen ta vodovod.

★ Dobri Pastir je naslov novemu nabožnemu delu, ki je v kratkem dobimo. Je to knjiga premišljevanj za duhovnike, redovnike in redovnice in tudi za ljudi med svetom. Nie spisovan je je lotil semeniški spiritual dr. Ciril Potocnik in je zdaj dovršil prvi zvezek, ki je v tisku. Sledili bodo še trije zvezki, tako da bodo napolnjeni s premišljevanji vsi dnevi cerkvenega leta. — To delo toplo pozdravljamo in vso slovensko verno javnost vnaprej nanje opozarjamo. Saj podobne knjige v našem slovu dozdaj še nismo imeli, pa se lahko veselimo tembolji, ker nam prihaja od tako poklicane strani. — Prijave za naročila sprejema še zdaj založnica. — Prodajalna K. T. D. H. Ničmanova v Ljubljani.

★ Sadna drevesca. Zagorska podružnica Kmetijske družbe v Ljubljani naznanja: Načelstvo podružnice v Zagorju opozarja vse člane, da naroče sadna drevesca, ki bodo po polovični ceni, najkasneje do 10. decembra na razpolago. Na poznejša naročila se ne bo oziralo. Kmetijska podružnica v Zagorju.

★ Jugoslovanski hoteli. V nemškem jeziku je izšla v založništvu »Putnik« lična brošura »Jugoslavische Hotels«. Dobiva se brezplačno v vseh Putnikovih uradih.

★ Promet na zagrebskih kolodvorih. Zagrebski glavni kolodvor že davno več ne odgovarja zahtevam modernega prometa. Razbremeniti so ga z ureditvijo ranžirnega kolodvora v Čulinu in tovornega kolodvora Sava. Vse to pa prometnim neprilikom še ni odpomoglo ter se

delajo načrti za čisto novo ureditev in nov glavni kolodvor. Na izvršitev teh načrtov pa zaenkrat ni misliti ter bodo sedaj preuredili le peron na sedanjem glavnem kolodvoru. Na ta kolodvor prihaja dnevno po 180 osebnih in tovornih vlakov; osebni promet znaša približno dva milijona potnikov letno.

★ Mrtvaški voz tudi za muslimane. Prvič se je te dni pripetilo v Bosni, da je bil prekršen star običaj bosansko-hercegovaških muslimanov in je bil mesto njega uveden moderen način pokopavanja. Pred tremi dnevi je umrl v muslimanski bolnišnici neki musliman. Na pokopališče so ga prepeljali z vozom in ga niso, kakor je bil dosedaj običaj, prenesli na rokah. Ta za muslimane nenačuden način pokopavanja se je seveda mogel izvršiti le po predhodnem sporazumu med upravo bolnišnice ter pristojnim muslimanskim cerkvenim poglavarjem reis-el-ulemo Eruševićem, ki je izjavil, da prevoz mrtvega z vozom na pokopališče ne nasprotuje predpisom islamske vere in da je le stara ukoreninjena navada bosanskih muslimanov, če nosijo svoje pokojne na rokah na pokopališče. Pomen tega dogodka je zelo velik, ker je izzval senzacionalno zanimanje med bosanskimi muslimani. Med muslimanskim prebivalstvom se že govori, da bo stremelo, naj se tudi v bodoče uporablja mrtvaški voz za prevoz mrtvega na pokopališče.

★ Ognjišče ljubezni je naslov novim Src-Jezusovim pesmim, katere je zložil za soli, zbor in orglje P. Hugolin Sattner, tiskarna Čemažar in Drug, založila Jugoslovanska knjigarna. — Te pesmi, ki večinoma presegajo običajno litično obliko, so globoko zamišljene, v harmoničnem in kontrapunktičnem pogledu skrbno zložene; zapuščajo sicer konvencionalno strujo, ogibljejo se pa hipermoderne, atonalne glasbe, so polne čuta in miline, res ognjišče ljubezni, prikladne našim zborom, našim razmeram. Zbirka obsega osem pesmi na 19 straneh in je okusno opremljena. Ker je skladatelj cerkvenim zborom znan in priljubljen, dela ni treba še posebej priporočati. Stane partitura 30 Din, glasovi po 5 Din.

★ Opozorjamo cenjene odjemalce, da je razstava in prodaja vsak dan odprta ter vpljudno vabimo tudi one z dežele na brezobvezen ogled. P. Magdič, Ljubljana, Aleksandrova cila 1 in 16.

★ Gospodinjje. Vaše perilo pera, posušite, monga ali lika tovarna Jos. Reich.

★ Volnene nogavice, pletenine in rokavice po nizkih cenah pri tvrdki KARL PRELOG, Ljubljana.

★ Pri lahkem prehladu Vas bodo obvarovale neprijetnih posledic event. okuženja okusne Anacot-pastilje.

Zelena garda se je zbrala, ko zajcev sto je pokončala. Iz kotla naliva ji mladi točaj in srce ogreva vsem »Buddha«-čaj. Tea-Import, Ljubljana, Askerčeva 3.

Miklavžev večer v Unionu

dne 5. decembra ob 7 zvečer

ne bo nudil zabave in razvedrila samo otroščim, temveč bodo tudi odrasli očarani nad prekrasno režijo te prireditve. — Lahko se pa tudi zgoditi, komur ni namenil darila Miklavž, da ga v tem slučaju doleti sreča in se za spomni ob tej priliki Lakot-brada, ki je še vsako leto uspešno tekmoval z Miklavževimi darili. Zato pridite na prireditev vsi, mladi in odrasli, ker za vsakega bo odločeno mnogo lepega in dobrega.

Ljubljana

Kaj bo danes?

Drama: Nevesta s krono.
Opera: Zaprti.
Kino Ljubljanski dvor: Zamorci v svetovni vojni in Zlati pav.
Lekarne: Nočno službo imajo: Mr. Trnkoczy ded., Mestni trg 4 in Mr. Ramor, Mladoslova c. 20.

Strah pred periferijo

Prečudno privlačno moč ima mesto do ljudi: kakor večje luč tako jih vabi in vleče vase. In kdor se je enkrat stisnil vanj, ga ne zapuščajo več izlepa, vsaj trajno ne. Tako beže ljudje z dežele v mesta in tamo nastaja v mestih slika za stanovanjem. Raje stanujejo v še tako slabem in puščobnem stanovanju, če treba neposredno pod streho ali pa v podprtilici — da je le blizu glavne pošte ali mestnega trga... Na periferijo noče nihče, razen v največji sili ali pa če si sam sežida hišo. Hišnica, ki se je z možem delavcem pred par leti priselila v mesto, izjavlja: »V predmestje ne grem več za noben denar ne!« Pa stanuje v kleti, kjer nikdar ne vidi sonca in ji pozimi sredi stoji po zidu.

Kaj vendar večje ljudi na mesto s tako silo? Predvsem pač civilizacija. V mestu živis med civiliziranimi ljudmi; oblike občevanja so obzirnejše in splošne gospodinske se čuti vsak kolikor toliko deležnega. Ljudje tu ne pazijo toliko drug na drugega, ne pečajo se toliko drug z drugim, vsak more živeti kakor zna in hoče. Dakje ima človek v mestu blizu do zdravilnic in lekarne, vse potrebščine so mu na razpolago v najboljši kakovosti in največji izbiri. Tu ima pred nosom urad, šolo, kavarno, gledališče, kino. Asfaltni hodniki, tlakane ceste. Zares — zastoj ljudje ne tišče v mesto.

In vendar ima tudi mesto dovolj senčnih strani, le da se jih ljudje premalo zavedajo. Če so v mestu občevalne oblike bolj gosposke, so pa tudi razmere bolj napete in občevanje neiskreno. Če se ljudje v vsakdanjem življenju ne brigajo drug za drugega, se ne brigajo tudi v boleznih ali drugi stiski in nadlogi. Ljudje so v svojih stanovanjih kakor v kletkah: nikamor nima človek stopiti izmed starih sten; če se hoče navžiti svežega zraka, mora zdoma. Z naravo zgubi večina mestnih ljudi ves stik: niso jim znana rosna jutra, solnčni popoldnevi ne jasne mesečne noči; ne vidijo probujanja narave, klitja in cvetja spomladi, dozorevanja poleti in jeseni ter zimskega sna gozda in polja. Kdor pa stanuje zunaj na periferiji, se mu tistih 20 minut ali pol ure poti v urad ali šolo bogato izplača, ker živi z naravo, opazuje njene izpremembe v teku štirih letnih česov. Bodisi v cvetje, zelenje ali zimski ivje četo drevo ali celo cel gozd — kaka lepota in radost! Pa skrbno obdelani vrtovi in prijazni ljudje v njih, ki se z njimi z veseljem pozdravljajo.

In koliko je kot telesno gibanje vredna vsakdanja pešpot z doma v urad in obratno! Ljudje

v mestu toliko trpe radi slabe prebave: kdor pa vsak dan večkrat napravi daljšo pot, se še ne spomni ne na prebavo; glavno je, da je kaj dobrega in krepkega za obed in večerjo.

Ceste so danes že tudi na periferiji večinoma prav dobre, hodniki za pešce urejeni. Za tiste, ki se jim posebno mudi ali ki se jim nikakor neče hoditi, so na razpolago tramvaj in avtobusi. Periferija se — žal! — vedno tesneje sklepa z mestom in novi deli okolice čakajo na zazidavo. Prebivalci periferije so tudi nehoti pionirji mesta, pionirji civilizacije. To bodi povedano predvsem na naslov naše mestne uprave, ki naj ne skopari nasproti periferiji in naj skrbi zanjo enako materinsko kakor za center. S tem bo razbremenila središče in omogočila zdrav razvoj mesta.

★ Vreme v Ljubljani je bilo včeraj oblačno in nekoliko vetrovno. Tako tudi po drugih krajih. Temperatura 12 C, barometer 764.9.

★ Na čajanko v brezalkoholni restavraciji vabi krščansko žensko društvo. Čajanka se bo vršila danes ob pol 4 pop. v brezalkoholni restavraciji, Frančiškanska ul. 1. Krščansko žensko vpljudno vabljeno!

★ Volarič je bil eden najbolj priljubljenih skladateljev, kateri je ohranil slovenskemu narodu skrite bisere narodne poezije izpod Krna. Njegovi samospesi so še danes priljubljena točka koncertnega programa. Prosvetna zveza je temu skladatelju posvetila VIII. prosvetni večer, ki bo v pelek 29. novembra ob 8 v Unionski dvorani. Na večeru bo predaval o skladatelju Volariču g. David Doktorič. Predavanje samo bodo pa pojasnile Volaričeve skladbe in skriptne slike. Opozarjamo na to predavanje zlasti naše Gorčane.

★ Prosvetna zveza sporoča vsem onim udom Mohorjeve družbe, ki so pri njej naročili knjige, da jih dobijo danes ob 8 do 12 ure in od 2 do 6 ure zvečer v pisarni Prosvetne zveze. Za poštno se plača 3 dinarje.

★ Samo enkrat v letu stopijo novinarji pred javnost s koncertom, ki vsako leto pokaže, da znajo tudi pri nas vsi stanovi ceniti pomen novinarskega dela za splošno interese. Letošnji novinarski koncert bo v polni meri dosegel oba glavna cilja, na njem proslavi Ljubljana skromno, za to pa tem pristojeje 11 letnico ujedinjenja, obenem pa bo otvorjena letošnja sezona koncertov in družabnih prireditev. Program koncerta samega je sestavljen tako, da bo zadovoljil izrazito koncertno publiko in občinstvo, ki na koncerte kot take ne hodi rado. Program drugega dela si bodo pa sestavili prijatelji novinarjev sami, in sicer tako, da bodo zadovoljni in veseli, da novinarskega koncerta niso zamudili. Pridite torej vsi, vsem bo ustreženo!

★ Knjige družbe sv. Mohorja za stolno župnijo se dobe v stolnem župnišču v prtiličju. Stroški tri Din. Naročite precej za drugo leto.

★ Trgovine v nedeljo pred Sv. Miklavžem dne 1. decembra t. l., to je na praznik Ujedinjenja morajo biti brezpogojno cel dan zaprte. Načelstvo gremija trgovcev.

★ O svoji pogumni in deloma drzni vožnji na motorju iz Rima v Prago je na VII. prosvetnem večeru predaval dr. Aleš Stanovnik, ki je to pot napravil letošnje poletje s svojim prijateljem. Predavatelj nas je s svojim napetim in živahnim pripovedovanjem s filmsko brzino vodil pod zgodim južnim solncem preko gora in skozi znamenita mesta, venomer naprej in naprej, dokler nas ni pripeljal v zlato Prago k svetovslavskim slavnostim. Tako smo v dobri uri prebrželi s predavateljem 4000 km in med potjo doživeli toliko lepega in zanimivega, da se nas je vseh polastila živa želja izleteti v širni svet. Občinstvu, ki je verandno dvorano Uniona zopet docela napolnilo, je nudilo predavanje zares mnogo užitka.

★ Lastniki nezazidanih parcel v Ljubljani se vabijo na sestanek, ki se bo vršil v četrtek, dne 28. t. m. ob 18 v zeleni dvorani hotela »Union« v Ljubljani. Sestanek je potreben, da se stvarno ugotovi in dožene, če je davščina na nezazidane parcele v Ljubljani izvedljiva. Povabljeni so tudi gg. občinski svetniki. Na zahtevo se bodo dajala tudi pojasnila o napravi davčnih prijav za zgradarino. Prvo društvo hišnih posestnikov v Ljubljani.

★ Požar na Ižanski cesti. Orodni avto poklicnih gasilcev je včeraj dopoldne zopet drvel na južni del mesta. Gorelo je na Ižanski cesti št. 14 pri Ivanu Čosu. Čoseva žena je namreč okrog devetih nabasala v štedilnik cunj — in to zakurila. Takoj je bil ves štedilnik v plamenu in še več: vnela so se tudi kuhinjska vrata. Ogenj so hitro pogasili domačini sami z nekaj škali vode, tako, da gasilci niso imeli več dela, čeprav so prav kmalu prišli z avtom.

★ Nesreča pred jugoslovansko tiskarno. Včeraj ob 1 popoldne se je na klancu pred jugoslovansko tiskarno pripetila težja nesreča. 25 letni Jernej Mevžel, hlapec pri prevozniku Plešku na Kodeljovem, je pripeljal težke bale časopisnega rotacijskega papirja za tiskarno. Na klancu je hotel spustiti zavoro za voz ali kolo voza mu je šlo preko desne noge ter mu zmečalo prste in stopalo. Prvo pomoč so ponesrečenemu nudili uslužbenec Jugoslovanske tiskarne, takoj nato pa ga je rešilni avto odpeljal v bolnišnico.

★ V mesini klavnic ljubljanski se bo na prosti stojnici v četrtek 28. t. m. ob 15. uri popoldne prodajalo prašičje meso.

★ Temne Ljubljane. So nekateri deli Ljubljane, ki jih v nočnem času razsvetlje samo nebeski čuvaj — mesec. Kadar tega ni, bodisi da ima svoje spremene, bodisi da ga zakrivajo oblaki, vlada v teh predelih naše ponosne prestolice pravcata egiptovska tema. Najbolj potrebna razsvetljave je brez dvoma samotna Vilharjeva (prej Dovožna cesta) za glavnim kolodvorom. Redkokdaj zaide na to cesto policijski stražnik, zato dokaj brezskrbno promenerajo po njej v nočnih urah elementi, ki se zatekajo v varstvo teme. Pošten človek ponoči nerad krene tod domov. Tamen je tudi del Dunajske ceste od Stroinih tovarov in livarov do Linhartove ulice. V vedni nevarnosti je pešec, da se zaleti vani kolezar brez luči, ali pa da ga preseneči kako neprijetno srečanje. Sv. Petra nasip od kavarne Prešeren do Zmajškega mostu je tudi zavil v temo. Podaljšana Linhartova ulica je razsvetljena samo do mitnice koncem Ravnikarjeve žage, dasi je ta cesta do Sv. Križa v mestni oskrbi. Zato človek naleti tu, na periferiji mesta, v večernih urah na srečanja, ki bi jih raje ne opazil. Naj bi mestni magistrat končno vendarle temnemu delu Ljubljane posvetil nekoliko več pozornosti in odredil, da se ti kraji primerno razsvetli.

★ Dentist F. Palovec, Kongresni trg 14 ne ordinira od 29. novembra do 10. decembra.

★ Psihografolog Winterr-Vojvodinski nahaja se zopet v Ljubljani »Hotel Stone«. Analiza rokopisa. Preteklost, sedanjost, bodočnost itd.

Ljudska samopomoč v Mariboru sprejme za slučaj smrti in doživlja vse zdrave osebe od 1. do 90. leta in izplača do največ 53.000 Din na podporah. Zahtevajte brezplačno pristopno izjavo.

Maribor

★ Na rojstni dan A. M. Slomška in lavantinskemu vladiki dr. A. Karlinu v čast je priredila včeraj zvečer katoliška omladina v društveni dvorani slavnostno akademijo, pri kateri je nastopilo nad 100 društvenikov. Na sporedu so bile sledeče točke: Korošec Frano: Pozdrav. Deklamacija: Omladinska himna. Moški pevski zbor: Zadoni nam (Ferjančič); Gor čez izaro... (Dev). Dramatski odsek: Očetova kletev, II. dejanje. Omladinski pevski naraščaj: Po jezeru (Premrl). Prav lepo je v vigradi (Pregelj). Tamburaši: U boji! Koračnica iz opere »Zrinjski«. Tiha luna — motivi iz Hofmanovih pripovedk. Godba na lok: Moja kraljica, ouvertura. Marta, ouvertura (Floton). Slovo, koračnica (Lubas). Sam spored akademije ter gladka in smiselna izvedba vseh sporedovnih točk sta bili zgovoren dokaz vzgojnega ter izobraževalnega dela in uspehov mladinske organizacije, ki ji z ljubeznijo, gorečnostjo in poštvenostjo stoji na čelu od njenih početkov sem o. P. Počotnik. Ob tej priliki se je izvršila tudi poklonitev cele organizacije prevzvišenemu knezoškolu dr. Karlinu, ki so ga vsi navzoči sprejeli s toplim aplavzom. Naj bi kat. omladina tudi nadalje delovala za dušni in častni blagor naše znanemarene in zapuščene mestne mladine.

★ V Mariboru so prispeli včeraj dopoldne udeleženci graškega informativnega tečaja za orožniške uradnike pod vodstvom vseučiliškega profesorja dr. Frica Bülloffa in poveljnika nižje orožniške šole dr. Arnolda Lichema, da si ogledajo tukajšnjo moško kaznilnico, ki je ena najmodernejših ustanov te vrste v naši državi. Na kolodvoru je sprejel goste policijski nadsvetnik V. Kerševan.

★ Iz srednješolske službe. Za profesorja francoščine na tukajšnji realki je imenovan Jože Karba, ki je doslej služboval v Beli cerkvi.

★ Pilot H. Müller podlegel. Včeraj dopoldne ob 9 je podlegel na poškodbah, zadobljenih ob priliki letalske nesreče dne 17. t. m. na Glavnem trgu, pilot Hans Müller v starosti 25 let. Njegove smrtne ostanke bodo prepeljali v Nemčijo. Pokopali ga bodo v rojstnem kraju v Saale an der Saale. Müller je preminul v navzočnosti staršev, ki so prispeli v Maribor, da obiščejo svojega sina. Vest o smrti pilota H. Müllerja je napravila v Mariboru težek vtis in tukajšnja javnost z usodo mladega pilota globoko sočustvuje.

★ Ljudski oder ima jutri ob pol 20 v društvenem lokalu na Koroški cesti 1 svoj redni občni zbor s sledečim dnevnim redom: čitanje zapisnika, poročilo uprave, volitev nove uprave in slučajnosti.

★ Fantje Orli imajo drevo ob 20 na Koroški cesti 1 svoj redni fantovski sestanek. Predava br. Jerebič o važnem aktualnem vprašanju. Starešine vabljene, člani — vsi!

★ Krščanska ženska zveza ima dne 1. decembra ob 6 svojo adventno pobožnost s skupnim sv. obhajilom v stolni in mestni župni cerkvi. Obhaja presvetli škof dr. I. Tomažič.

★ Javna razsvetljava se počaje v smeri od Kopalnice ulice preko trga Svobode in Ciril Metodove ulice ter v vseh ulicah, ki teko vzporedno z Aleksandrovo cesto. Okolica Treh ribnikov pa ostane vse dolje brez razsvetljave, dokler se ne poravnajo od strani prizadetih čimteljev gotova bremena, ki grejo na račun mestnega električnega podjetja.

★ Blagoslov kina... V omladinskem Prosvetnem kinu se predvaja v soboto, nedeljo in ponedeljek znameniti film, ki prikazuje Kristusovo življenje in trpljenje. Med predvajanjem krsta, ki obsega šest dejanj, svira društvena godba.

★ Na delovnem trgu. Takoj dobe zaposlitev preko tukajšnje Borze dela: 1 majar, 1 viničar, 1 delavec, 3 prtiličje in 4 kuharice.

★ Smrtina kosa. Preminul je Ivan Krajnik, nadučitelj v pokolu, star 62 let. Pogreb jutri ob 15 iz kapele na mestnem pokopališču v Pobrežju.

★ Gremij trgovcev za mariborsko okolico naznanja, da morajo biti trgovine ob državnih praznikih dne 1. in 17. decembra ves dan zaprte.

★ Sprememba voznega reda na progi Maribor — Selnica in Maribor — Ruše. Na progi Maribor — Selnica vozi avtobus ob delavnicah od danes naprej tako, da odhaja popoldne iz Maribora ob 16.45, in iz Glavnega trga ob 17. Odhod iz Selnice ob 18. Vozni čas zjutraj in popoldne ostane neizpremenjen. Ob nedeljah in praznikih vozi avtobus zjutraj in popoldne kakor do sedaj, medtem ko odhaja zadnji voz zvečer iz glavnega kolodvora ob 17.15 in iz glavnega trga ob 17.30. Odhod iz Selnice ob 18.20. Na progi Maribor — Ruše se vrši promet samo ob nedeljah in praznikih in sicer z odhodom iz Glavnega trga ob 15.10. Odhod iz Ruš ob 16.30 z zvezo na vlak, ki odhaja ob 17.20 iz Maribora proti Ljubljani in Zagrebu.

Celje

★ Na splošno željo ohreinstva bo Gledališka družina Katol. prosv. društva veliko Shakespeara »Založilo« »Othelo« ponovila v nedeljo dne 1. decembra ob pol 4 pop. Vstopnice za to predstavo se od danes dalje dobijo v Slomškovi tiskovni zadrugi. Oni, ki se žele predstave udeležiti iz daljne okolice, naj si vstopnice pisмено rezervirajo, da se ne bi zgodilo kot prišlo nedeljo, ko so prišli nekateri zamlani v Celje, ker so bili preje vsi sedeži razprodani.

★ Kot vsi dosedajni prosvetni večeri je tudi V. prosvetni večer prošil ponedeljek privabil polno dvorano Orlovskega doma občinstva, ki je prišlo vseskozi je montirala v dvorani velik 4 čevni »Radio« s prvovrstnim zvočnikom »Magna vox«, potom katerega se je točno ob 8 zvečer pričel prenos iz Ljubljane. Prenos morda ni uspel tako vzorno kot to sicer »Radione« aparati omogočajo, a nedostatek gre na račun slabi kapaciteti celjskega toka, ki je povrh še zelo neenakomeren. Ob pol 9 je pričel z zanimivim predavanjem g. Bizjak, vodja prodajnega oddelka ljubljanske radiododajne postaje. G. Bizjak je poljudno in posrečeno nazorno orisal bistvo rada in uspehe prvega leta funkcioniranja ljubljanske postaje. H koncu je pokazal serijo zelo uspešnih skriptnih slik. Občinstvo je predavatelja bogato nagradilo s aplavzom. Po predavanju se je vršil zopet prenos iz Ljubljane in iz nekaterih inozemskih postaj.

★ Uradni dan Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani za Celje in celjsko okolico. Gremij trgovcev Celje naznanja vsem gospodarskim krogom v mestu Celju in njega bližnji ter daljni okolici, da uraduje referent Zbornice v torek dne 3. decembra t. l. od 8 do 12 dopoldne v posvetovalnici gremija trgovcev Celje, Razlagova ulica št. 8, prtiličje, levo. Stranke, ki žele kako pojasnilo ali svet v zadevah, katere zastopa Zbornica, se vpljudno vabijo, da se v omenjenem času zgledajo pri g. referentu.

ZOBNI ATELJE Aline Forster v Dol. Logatcu

se preseli v svojo novo hišo (prva poleg občinske) ter je vsled renoviranja od 2 do 5 decembra zaprt

Ne bomo še zmrznili

Zalivski tok je termo-steklenica Evrope. Ta izvor toplote za naš kontinent že dolgo preiskujejo. Posebno v najnovejšem času so začeli temeljito raziskovati Zalivski tok v zalivu Floride. V svrhu raziskovanja so skonstruirali aparate najrazličnejših vrst, tako za merjenje hitrosti toka, njegove toplote, smeri itd. Te aparate položijo na male splave in aparati potem avtomatično registrirajo posamezne mere. Tako je do danes zbran že precejšen material o toplini in brzini tega toka in tudi njegov direktni vpliv na vremenske prilike predelov, katerih se na svoji poti dotakne. Odprto vprašanje pa je še, če bodo ta raziskovanja omogočila v bodočnosti točnejšo napoved vremena. Meteorologi upajo na važne rezultate.

Zanimivo je, da se je ideja napovedovanja vremena na podlagi raziskovanja Zalivskega toka pojavila v Evropi že v zimi 1845—1846, ko je vladalo v Angliji in zapadni Evropi nenavadno podnebje. Vreme je bilo izredno milo, pogosto je padal dež in prevladovali so južni vetrovi. Angleški raziskovalec Sabine je pripisoval to milo vreme nenavadno velikim množinam tople vode, ki jo je tistega leta Zalivski tok prinesel k obali Evrope. Trdil je, da je mogoče na podlagi večjih ali manjših množin tople vode, ki jo prinese Zalivski tok, sklepati, ali bo v Angliji mila ali ostra zima.

oba Oceana, pa ni izključeno, da bi nam ta prekop odvzel Zalivski tok. To bi bilo v slučaju, če bi bil ta prekop izkapan v Srednji Ameriki v višini zaliva Honduras, in če bi bil zadosti širok in globok, da bi bilo dovolj prostora za ogromne mase Zalivskega toka. Ni pa verjetno, če bo tehnika napredovala tako daleč, da bi mogla ustvariti tak prekop. Toda narava sama pa razpolaga s silami, ki bi mogla to izvesti. Katastrofalen potres v onih krajih, kjer so potresi na dnevnem redu, bi mogel razcepiti pečine in tako odpreti Zalivskemu toku novo pot.

Druga možnost bi bila zgraditev Floridske morske ožine z nasipi. Tudi to se zdi danes še nemogoče, toda mali prebivalci morja, kakor koralne, polipi, bi pa mogli izvršiti to delo v bodočih tisočletjih in zgraditi morsko ožino s koralnim grebenom.

Pretekla zima nam je v malem nudila priliko spoznati razmere, ki bi nastopile v Evropi, če bi ne bilo Zalivskega toka. Seveda Zalivski tok tega ni bil kriv, pač pa je nad severnimi predeli Evrope ležal silno mrzel tlak, ki je preprečil, da segreli zrak nad Oceanom ni mogel prodreti na kontinent. Severni medvedi so se potili, pri nas pa se je gojil zimski sport v krajih, kjer sicer cveto v tem času pomaranče. Take in še hujše zime bi postale stalne, če bi Zalivski tok radi kake geološke katastrofe spremenil svojo smer.

Audi letalke dobimo. Učenke letalske šole v Gatowu pri Berlinu montirajo svoje letalo

vico, najprej v občinskih zastopstvih, nato tudi v parlamentu. Turške sufragetke pojasnjujejo svoje zahteve s tem, da so v komunalnih vprašanjih bolj kompetentne kakor moški, ker imajo več praktične izkušnje, saj opravljajo vse domače posle. — Še nekaj se lahko vidi v Carigradu, to je turška pisava. Casopisi, napisi po trgovinah, oglasi in vsa ostala pisava je pisana v latinici. In če pride kak tujec v Carigrad, da bi videl klasični orient, mora na žalost ugotoviti, da v Carigradu ni več orienta.

Planšarica na planini

Preteklo poletje si je neki mlad monakovski slikar privoščil dopust v gorah. To se pravi, pravega dopusta za ustvarjajočega umetnika sploh ni in tudi on je vzel s seboj vse slikarske potrebščine, da bi bil takoj pripravljen, če bi se mu nudi posebno lep motiv. Visoko gori na planini ga je dohitela njegova slikarska usoda. Poleg starih planšaric je našel tudi mlado, tako lepo in dražestno, da si jo slikarsko oko komaj more lepšo želeli. In kako je gostu ponudila kozarec mleka, kako sijajno se je pogovarjala z njim! Bil je čisto očaran in prosil je za dovoljenje, da bi jo smel slikati. Dovoljenje mu je bilo s priljubljenim smehljajem dane in na njegovo prošnjo je dobil celo zagotovilo, da bo na mrvi lahko tudi spal. Slikar se je z velikim navdušenjem lotil dela. Slika je izpadla izborna in podaril je lepi planšarici bogato napitnico, ki jo je s pristržno zahvalo sprejela in se poslovila od njega. Ko so se začele priprave za jesensko razstavo v Monakovem, je poslal sliko, ki je bila sprejeta. Na dan otvoritve razstave pa se je silno začudil. Zakaj prvič je stalo v katalogu poleg naslova »Planšarica na planini«, ki ga je on dal, v oklepajih: »Slika pevke X.« Ko je izjavil, da se je zgodila pomota, so se mu smejali, ker je umetnico izborna zadel. Drugič je pa ta dan dobil lep lovorjev venec od prav iste imetnice z zahvalnimi besedami, da je njeno sliko tako čudovito lepo napravil. Slikar je končno uvidel, da ga ima ves svet za norca, vendar je pa sklenil, da bo umetnico obiskal in ji pojasnil pomoto. Pojasnilo pa je veljalo njemu, zakaj v umetnici je res spoznal planšarico, ki jo je slikal. Umetnica se je namreč hotela daleč proč od vrvenja sveta, enkrat temeljito odpohiti in zato je tudi pustila slikarja v njegovi veri, da je navadna planšarica. Slikar je bil sprva nekoliko užaljen, ker ga je tako »potegnila«, ko mu je pa izjavila, da bi morala biti pravzaprav ona užaljena, ker je ni spoznal, ko jo vendar v Monakovem vsak otrok pozna, je skesan priznal, da ne gre nikdar v gledališče. Ko mu je umetnica podarila ložno vstopnico za njen prihodnji nastop, je bila sprava sklenjena.

Čarodejni telovnik

Neki profesor v Stockholmu je zvečer sedel pri svetilki ter pridno popravljaj šolske zvezke, in ker svoj živ dan ni bil preveč okreten, je razlil vso vsebino tintnika po telovniku. Zastonj je skušala njegova žena telovnik očistiti in končno je bilo s težkim srcem sklenjeno kupiti nov telovnik, to se pravi ne novega, ker ta bi bil predrag, ampak starega. Profesor je šel na dražbo in je po nekaterih brezuspešnih poizkusih izdal telovnik pred kratkim umrlega trgovca za štiri švedske krome 50 oerov. Ko je prišel s telovnikom domov, je žena rekla, da ga je mnogo predrago plačal. Drugi dan je profesor hotel obleči telovnik, pri tem je pa zapazil, da je neko mesto na hrbtu debelo in trdo. Začuden je pokazal svoji ženi. Žena je razparala par niti in ven je padla kuverla, v kateri je bilo dvanaest tisoč švedskih kron v bankovcih. Profesor je hotel takoj nesi denar in telovnik nazaj. Žena pa je bila mnenja, naj bi prej vprašala za svet oodrega odvetnika, ki je stanoval v sosednjem stanovanju. Ta je izjavil, naj njemu prepusti celo zadevo in je takoj stopil v zvezo z dediči umrlega trgovca. Ti se bili silno veseli, ko so zvedeli o najdbi in so ponudili poštemu profesorju štiri tisoč kron najdenine. Tako si je profesor lahko kupil celo novo obleko in svoji ženi ter otrokom nova oblačila in še marsikaj drugega. In to je resnična zgodba, ki se ni dogodila v pravljici dežel, ampak na Švedskem.

Novo japonske letalske poštne znamke. Sedaj ima tudi Japonska svojo prvo letalsko znamko, ki predstavlja letalo nad japonskim ozemljem.

»Ali vaša hčerka govori esperanto?«
»Pa še kako. Kakor domačini.«

*

Izak bi rad dobil posojilo od brata Morica, toda ta je zahteval 9 odstotkov obresti. »Jaz sam ne bi nič rekel,« je dejal Izak, »toda, kaj bo dejal najin rajni oče, ko bo videl z nebes, da hoče imeti 9 odstotkov.«
»Le pomiri se glede tega,« je odvrnil Moric, »od zgoraj deli izgleda 9 itak le kot 6.«

Dijaški nemiri v Pragi. Policija potiska demonstrante nazaj.

Turčija se modernizira

Kdor je bil pred desetimi leti v Carigradu, ga danes ne bo več poznal. Odločna roka Kemal paše je odstranila vse, kar je bilo značilno za zaostalo in zapuščeno Turčijo. Nekoč je bil Carigrad ves rdeč od fesov na glavah sprehajalcev, danes moreš ta tradicionalni fes videti le še v muzeju. Kemal paša je namreč prepovedal nošnjo fesa in danes morajo vsi Turki hočeš nočeš nositi klobuke sive, črne, rjave ali katerekoli barve. Carigrad je danes tudi v tem pogledu čisto evropsko mesto. Pa še v nečem družem se je Carigrad poevropil. Zelo redko vidiš kako Turkinjo z zakritim obrazom. Tudi v samem Stambulu, najbolj konservativnem delu Carigrada je žena s pokritim licem le izjema. Svoj čas se niti najmodernejša Turkinja ni upala na cesto z odkritim obrazom, danes to dela tudi najbolj konservativna Turkinja. Sploh so turške žene pokazale več smisla za Kemalove reforme kakor moški. Danes Turkinje že zahtevajo volilno pravico in voditeljica ženskega gibanja Latifa Bekim Hanuma izjavlja v časopisju, da bodo turške žene kmalu dosegle volilno pravo.

Bolgarija protestira proti reparacijskim zahtevam. Po objavi reparacijskih dajatev, ki jih antanta zahteva od Bolgarije, so se v Sofiji kakor tudi v drugih bolgarskih mestih vršile protestne manifestacije. V Sofiji se je pred stanovanjem komisarja Društva narodov Sarvaata zbralo 10.000 ljudi, da na ta način protestirajo proti zahtevam antante. — Slika na desni: Sedež ruskega poslanstva v Londonu bo najbrž v hiši Chesham, kjer je bilo nekoč carsko rusko poslanstvo in pozneje tudi sovjetsko poslanstvo.

Miklavževa izbira

vseh modnih potrebščin, samovoznice, rokavice, nogavice, krasno perilo, je popolna. Vabim na prav ugoden nakup

DRAGO SCHWAB — LJUBLJANA

Vl. Velmar Janković: Brez ljubezni

(Premiera v ljubljanski drami 23. nov. l. l.)

Ne bi mogli reči, da je to izrazito psihološka drama, ki prikazuje duhovno etiko današnjega človeka, niti ni to drama današnjega življenja, zgrajena na neki izmed posebnih značilnosti in važnih osnov časa in vendar je ta »intimna drama«, kakor jo je avtor sam označil, dobro ujeta v naš čas in to ne samo s svojimi sodobnimi rekviziti ampak tudi s svojo vsebinsko težnjo. Delo je prej skromno kakor pa vsiljivo; s svojo pretežno literarno izdelanostjo hoče pokazati na življenje intelektualnih krogov, na njihove osebnosti, zgolj človeške konflikte ter jih preko kriz in katastrof prav rahlo prenaključiti v neko objektivno zadovoljivo resitve. Dasi je v celoti delo nekoliko zaneseno — problem zakonske zveze in ljubezni, osebne svobode itd., se je toliko in tolikokrat na zelo slični način upodobil v poznih realizmični drami bodisi severnega bodisi ruskega tipa — vendar ima Jankovićovo delo ne le zaradi prav konkretnih aplikacij na pojave našega domačega življenja tudi v marsičem drugem dobre svojsvene poteze. Ni pa skoraj moglo ob njem pozabiti Shawove Kandidate (pastor Morell — profesor Marković) in pa Tolstega zakonskih konfliktov. Profesor Marković je organizator svobodnih sol in s svojimi predavanji žanre velike uspeha. Obvladati sebe, ustvariti pomiritev v duši... Ljudem je treba vrnilo vero vase. Take in podobne so kritične njegovega pedagoškega programa. Pri tem je pozabil na svojo ženo, in našel jo je drugi, njegov mladostni prijatelj in sošolec Svetislav Banič. Ko je Marković na vrhu svojih uspehov in upa, da se mu je odprlo življenje, doživlja njegova žena Jelena najhujše boje in odločila se je, da pojde s Svetislavom. V obeh je zraslo spoznanje, ki ključ k odločitvi in odkritemu koraku. Zakon traja dolge, dokler traja ljubezen, pravi Svetislav in Jelena sprevidi v moža: »Sebe ljubi v meni, samo svoje delo ljubi, mene sploh nikoli ljubil ni.« Oba stopita pred Markovića. Mož zdi, očita neiskrenost ženi in prijatelju; le s težavo išče opore v svojih gestih, v svoji volji — odpusti pa neče na ženi in še manj prijatelju. Hoče, da takoj odide. Prav usodna slučajnost razreši spor. V ozadju je zakonske drame se pripravila velika dirka, kjer hoče tekmovalci kot strasten sportnik tudi Svetislav. Dogovorjeno je, da se z Jeleno takoj po tekmi odpeljeta daleč proč. Toda pred njim stoji Marković, ki neče odpustiti. V strastni avtomobilski dirki vozi Svetislav v smrt. Razdvojenost mož in žena ostane sama. Obup in osamelost v obeh — skoraj brez resitve. Na koncu posveti medel žarek v to temo. Ob tej drami se odkriva in uredi usoda Markovičevega in Svetislavovega prijatelja Koste, ki ima za seboj svojo družinsko in življensko dramo; v mladi Sofiji, Markovičevi vneti sotrudnici, najde morda svojo srečo. Ta ilustrativna oseba, ta Kosta, je docela ruskega tipa človek, z močnim čuvstvom se bori in podlega življenju, in vendar z vso svojo zagrenjenost modrostjo ostane lep človek, biser, ki ga more očistiti prava ženska. Značilna podoba današnjih dni je Staša, strasten sportnik, mimo katerega brez posebnega interesa gredo vsi srečni in miselni prostori.

blemi; ukvarja se s radjem, stavi pri tekmah in pozna predvsem svojo sportno čast. — Drama je spretno zgrajena, zlasti prvo dejanje se prav izrazito in ekonomično zavzema. Nadaljnja tri dejanja je avtor raztegnil v resitvi konflikta, pri čemer dokaj spretno vzdržuje napetost dejanja. Dogodek na dirkališču je skoraj res samo dogodek, vendar je precej dobro uklenjen v dramatično občutje. Dialog je precej lirčno nadahnut in široko razpleten, toda režija je spretno poudarila samo dejanje, zato je moralna odprta polovica teksta. Uprizoritev je bila v rokah g. O. Sesta, ki se je ob tej igri uveljavil tudi kot dober oblikovalec notranjosti, da je igra uspela skoraj nad vse pričakovanje. To je treba omeniti zato, ker so je režija g. Sesta zadnja leta pretežno kazala v zunanji stilizaciji, opremi in teatralnosti. Ta drama, ki vsega tega ne zahteva niti ne prenese, je bila tako dobra prav radi precizne in jasne konceptije in pristne igre, za kar gre priznanje režiserju in igravcem. Profesorja Markovića je igral g. Levar s pravo široko oznatko kot človeka zunanje popolnosti in ozke srčne plemenitosti — človeka, ki tudi s seboj pedagogizira in se sam vidi vsega v sredi in nesreči. Nekajkrat je prešel v absolutno lirčnost — v celoti pa je bil njegov tip originalen in prepričevalen. G. Nobloka je kot Jelena našla mnogo prav prisrčnih tonov in pokazala s svojo umerjeno in kultivirano igro mnogo svoje umetnosti. G. Skrbinek je igral Svetislava Baniča. Morda je ta podoba še sama na sebi manj izrazito postavljena, s preveliko teoretsko pristranostjo prepojena — tudi lik kakor ga je podal g. Skrbinek, ni bil docela mero in kri, čeprav ga je imel v oblasti močan realist. Triumf večera je topot žel g. Gregorin kot Kosta. Vloga je bila prvotno določena g. Kralju, ki je pa obol el tako je g. Gregorin uskočil, pa se je zgodilo, kakor da so prav z njim odkrili pravo podobo. Kljub nekaterim še neizravnanim akcentom je bil Gregorinov Kosta tako izrazita in zrela figura, polna realizma bodisi v označbi zagrenjenega in ponesrečenega talenta bodisi v dobronamernosti ali obupu, bodisi v nekoliko nakaženi psihologiji in končni sreči, tako izrazita in dobra, in ni čuda, da je bil tudi avtorju najbolj pri srcu. Enako je bila odlična g. Mira Danilova kot Sofija. Da je g. Zelenjak kot Staša postavil zopet eno svojih finih in kabinetskih ustvaritev, je skoraj naravno. Vloga je našel zanj. Prav prisrčen je bil nastop obeh študentov g. Jermama in g. Jana. Dober je bil tudi sluga Jovan g. Puta. Skratka, ena dobrih predstav, ki priča o solidnem delu in stremljenju naše drame. Tudi občinstvo se je čisto odzvalo, tako da je bilo gledališče lepo zasedeno; v tem se je pokazala tudi vpludnost Slovencev do avtorja, ki je prisostvoval predstavi in bil z njo zelo zadovoljen. Pri tem pa skoraj ne moremo zanemariti, da je pasivnost zagrebškega in belgradskega gledališča do slovenske gledališke umetnosti le preveč očitna bodisi, da ne vidimo tam doli ne svojih del, ne zanimanja ob naših goslovanjih.

F. K.

Kakšen naj bo Cankarjev spomenik

Vprašanje, kdo naj izvrši spomenik, je rešeno. Čudovito hitro. V nedeljo je bila žiri na Vrhniki, v ponedeljek pa smo čitali rezultat že v časopisih. No, v torek pa je že sledil demanti odbora.

Ali je imela žiri pravico končne odločitve in naročiti kaj odboru? Ne, ker je bilo rešeno, da ima končno besedo odbor in ljudstvo, kateremu je spomenik namenjen, pa tudi tisti, ki so za spomenik denar dali žiri je imela samo posvetovalno vlogo. In prav je tako.

Izbrani model prikazuje Cankarja sedečega, kakor da ga je neka nevidna sila bolešno pritisnila na kamen, s precej zavitim telesom, z udi, ki med seboj niso v pravem razmerju. Glava spominja na Cankarjevo, ali vse pozeze so pretrgano naglašene. Kip je v celoti nekoliko podoben glasbeniku Straussu. Menda hoče vse to označiti razdvojenost Cankarjeve duše, a obenem jako umetniško kapaciteto avtorja.

Večina publike odklanja vsa taka ekspresionistična tolmačenja, je vse zastoj. Ako gre recimo za osebo velikana v literaturi, ni treba da krčevito drži knjigo z rokami, podobnimi krempljem, s košenilnimi prsti, pretirano velikimi, sličnim stopalu race; ako gre za človeka, duševnega velikana, ni treba da se zvija in skače kakor plesoč derviš, s čemur naj se izraža njegova duševna agilnost in jakost; itd.

Ne vemo več, kateri glasoviti nemški kritik je nekoč rekel: Bistvo umetnosti je pravilna oblika. Umetniška ideja je sestavljena že iz čustveno pojmljivih elementov, ne sme pa biti abstraktna misel, čustvo, kakor ga ima včasih vsakdo. Nadarjenost je že ideja v obliki in dotičnik mora imeti sposobnost pretvoriti to idejo v realnost z umetniškimi sredstvi.

Znan nam je odgovor na to. Pa vi hočete potemtakem samo podobnost, samo »fotografije«, a to ni umetnost. Večina publike pa pravi: Vi umetniki, ki se posmehujete tako zvanim fotografijam, dajte no, napravite nam Vi enkrat tako »fotografijo«, kakor jih izdeluje na pr. znani pomorski slikar Hansen. Pa da vidimo. Saj prikazujejo vendar tudi te »fotografije«, bodisi v slikarstvu ali kiparstvu, vedno in vsekakor tudi individualnost, ker nikdar ne vidita in čutita dva človeka enako. In to nam zadostuje. Umetnik naj uporablja oblike, kakor jih je Bog ustvaril, take naj mu bodo ogrodje; umetnik pa je, ako je v stanu med prvim in drugim vdahniti dušo, brez pretiranih trikov, simbolike in alegorij. Vide Laokona. V tem tihem, vse drugo je moda.

Končno mistično tudi, da bi se moralo podpirati akademiško kiparje, saj se drugače ubija v naraščaju veselje do višjega študija.

Odbor bo že prav čisto. Ljudstvo hoče Cankarja videti med seboj takšnega, kakšen je zares bil, ne pa takšnega, kakor si ga peščen ljudje zamislja. Spomenik bo stal tudi še v poznih rodovih, ko ne bo o raznih »izmihi«, upajmo, ne duha ne sluha več.

Zelo zanimivo je, da so pri izločbi obiskovalci, ki so poznali Cankarja, brez obotavljanja pristopili k osnutku v obliki temnega bronastega kipa, predstavljalčega Cankarja zamišljenega sedečega, z roko podprtim podbradkom, ter vzkliznili: Tale je Cankar, kakšen je bil živ! Ljudstvo naj odloči!

S.

Društvo za študij manjšinskega oprasanja v Pragi

Dne 18. novembra se je vršil na praški univerzi ustanovni zbor češkoslovaškega društva za študij manjšinskega vprašanja.

Otvoril je zborovanje v imenu pripravljalnega odbora poobli. minister dr. Krofta. Poudarjal je v svojem govoru, kako je dolžnost vsakega, ki mu je pri srcu bodočnost češkoslovaške države, da posveti manjšinskemu vprašanju čim večjo pozornost. Dejstvo, da obsega češkoslovaška država tolike manjšine, daje temu vprašanju življenski pomen. Rešitve manjšinskega vprašanja ne smemo iskati v političnih pogajanjih, izsiljenih morda po slučajnem političnem položaju, ampak pripravljati ga moramo s smotrenim vsestranskim študijem na strogo znanstveni podlagi. Novoustanovljeno društvo bo imelo tedaj nalogo, da prouči znanstveno in smotreno vprašanje narodnih manjšin v inozemstvu in doma, pred vsem pa razmerje manjšinskega naroda v Češkoslovaški do češkoslovaške države ter češkoslovaškega naroda in narobe.

Ustanovitelji smatrajo za potrebno, da se posebej poudarjajo sledeče: Novo društvo se ne bo lotilo svoje naloge z občutkom nasprotja ali sovražstva nasproti manjšinskemu narodu češkoslovaške republike, niti ne namerava zmanjševati njihovega pomena v državi. Koi pripadniki naroda, ki je odgovoren za usodo države, morajo stremeti za tem, da manjšine čim bolj spoznajo in njihovo miselnost, njih stremljenja ter potrebe vsestransko doumejo. Le na ta način je mogoče, pridobiti jih resnično za državo, da se bodo tudi narodne manjšine v njej počutile kot v lastnem domu.

Govornik je izrazil pričakovanje, da se jim bo posrečilo prilegniti k društvenemu delu tudi pripadnike manjšinskih narodov. Tako bi društvo v veliki meri pripomoglo k izravnavanju narodnih sporov v lastni državi in s tem tudi k pomirjenju in okrepitvi države v njeni notranjosti.

Tajnik pripravljalnega odbora Auerian je nato poročal o predpripravih za ustanovitev in tolmačih pravila, ki so v glavnih potezah prevzeta od podobnega že obstoječega poljskega društva.

Določil se je tudi delovni načrt novih oddelkov društva. Prvi oddelki bo služil pravnim, političnim in upravnim vprašanjem ter proučevanju narodnih manjšin v tujih državah, drugi šolstvu, tretji statistiki in sociologiji, četrti zgodovini in predgovodini, peti študiju duševne kulture narodnih manjšin v češkoslovaški republiki.

Koledar »Ave Maria« za leto 1930. je izšel. Vsako leto nas naši slovenski Amerikanci presenečijo s svojim koledarjem, ki je res vsebinsko nekaj prvovrstnega. A z redkim užitek prelsta vemo letošnji izdajo, ki po mnogostranosti, praktičnosti in informativnosti presega vse dosedanje. Seveda je letos vseslovenski katoliški shod v Ameriki nudil ogromno materiala, ki je jako zanimivo in pregledno obdelan. Nebroj lepih slik, kakor smo že navajeni, krasi in pojasnjuje čtivo. Nova in stara domovina si v Koledarju segata v roko, kakor v njihovih slovenskih srcih. Topot je tudi precej angleških sestavkov za mlajše Slovence-Amerikance, ki ne obvladajo več slovenskega jezika. Sicer pa najdemo v Koledarju versko-kulturni smisel iz vsega sveta in je prirediteljem k posrečenemu delu le čestitati. Vsak katoliški Slovenec tu in od strani morja bo z užtkom segel po novem Ave Marijinem Koledarju.

Iščeljenik. »Savez Organizacija Isčeljenika« v Zagrebu je pravkar izdal »Kalendar 1930«. Poleg običajnega koledarskega gradiva so zlasti zanimivi obširnejši podatki o isčeljeniških deželah ter o narodnem delovanju in udejstvovanju naših isčeljenecv, kakor tudi obravnavanje njihovega tiska.

Za pošten sport

Za čist in pošten sport, tako se je glasil klic nekaterih ljubljanskih sportnih klubov. Kot sportniki smo pozdravili vsak tak klic in podpirali vsako akcijo, ki je šla za tem, da se vendar že enkrat vpelje v naš sport dostojno in res sportno življenje. Toda med nekaterimi sportnimi klubi se pojavlja v zadnjem času nelep način pridobivanja igralcev iz enega v drug klub. To takozvano »skapranje« se je že tako razpaslo, da skoro ni dneva, da se ne bi čulo o kakem novem slučaju »skapranja«. V tem pogledu so zelo agilni celo oni klubi, ki so vedno poudarjali, da so za pošten in dostojen sport. Kje so lepe besede z glavnega zbora podzveze?

Sportni klub »Jadrana« bi v tem pogledu lahko povedal prav zanimive slučaje, kako so njegove igralce obletavali od leve in desne in kaj vse se je tem igralcem obljubljalo, ako zapuste svoj matični klub. Dobremu igralcu »Jadrana« je bil ponujen visok denarni znesek, nakup kolesa in povrh še silajna služba Seveda so to samo obljube, ker nam je prav dobro znano, kako danes klubi razpolagajo s službami. Člani »Jadrana« dobivajo oficijelna vabila na sestanke drugih klubov in se jim pri vsaki priliki naravnost vsiljuje v podpis pristopne izjave. Drugi klub pa je pokazal svoje zmiočnosti o »skapranju« ob priliki sestankov v gostilnah, misleč, da se z litrom vina že kupi igralca.

Ako smatrajo nekateri klubi tak način za fair, je njih stvar. Skrajno žalostno pa je za razmere v sportnem življenju, da so taki slučaji sploh mogoči.

Za danes naj zadostuje ta ugotovitev, ako pa se bodo podobni slučaji ponovili, bo SK »Jadrana« nastopil brezobzirno in javno z ineni ožigosal vsakogar, ki bi se posluževal takih za sportnike vsakotnih sredstev. Apeliramo tudi na ljubljanski podsavez, da napravi takim razmeram konec.

Odbor SK »Jadrana«.

Iste pritožbe ima tudi mošanska Slavija. Čas je, da uprava LNP izvede kar je dovoljvoljni predsednik posebno poudarjal na zborovanju. (Op. ur.)

Iz klubov

Občni zbor S. K. Ilirije

S. K. Ilirija sklicuje na dan 12. decembra svoj 19. redni občni zbor. Občni zbor se vrši v dvorani Okrožnega urada za zavarovanje delavcev na Miklošičevi cesti ob 20. V slučaju, da ob določenem času ni navzočih vsaj eno tretjino do glasovanja upravičenih članov, se vrši občni zbor pol ure kasneje z istim dnevnim redom toda ne glede na število prisotnih članov.

Dnevni red občnega zbora: 1. Letno poročilo (poročilo tajnika, blagajnika, gospodarja in sekcij-skih načelnikov). 2. Poročilo revizorjev o stanju letnega zaključka. 3. Volitev odbora, revizijskega odbora in razsodišča. 4. Sklepanje o predlogih odbora in o samostojnih predlogih članov. Samostojni predlogi članov se morajo izročiti odboru s podpisani najmanj 10 do glasovanja upravičenih članov vsaj osem dni pred občnim zborom. 5. Spremembe pravil. 6. Določitev vpisnine, članarine in ustanovnine. 7. Proračun za prihodnjo poslovno dobo.

Odbor S. K. Ilirije.

S. K. Ilirija (iz tajništva). Načelniki sekcij se ponovno opozarjajo, da urede najkasneje do 1. decembra naraščajočo članarino. Takoj po tem terminu morajo podati točne obračune kolekov II. tajniku g. Šircu. Članstvo smučarske in drsalne sekcije se opozarja na nezdono zavarovanje, katerega je sklenil zimsko-sportni savez za vse zimске sportnike. To zavarovanje je izredno ugodno in kar je glavno, poceni. Odbor priporoča vsemu članstvu obeh zimsko-sportnih sekcij, da se posluži tega zavarovanja v svojem lastnem interesu. Prospekte tega zavarovanja ima na razpolago smučarska sekcija. Poslednji termin za prijave je 30. decembra. Prijave je izročiti klubovemu tajništvu poštni predal 175. ali pa načelniku sekcije. Celokupno članstvo se ponovno opozarja na ugodnost trikratne polovične vožnje, katere so deležni vsi klubovi člani, ki so poravnali članarino do konca tekočega leta. Prijave je posiljati na klubovo tajništvo. Prijavam je priložiti za nove legitimacije sliko in 20 Din. Oni pa, ki posedujejo te legitimacije že iz prošle sezone, in so vse tri vožnje že izrabili, naj predložijo izkaznice v vrhu podaljšanja za sezono 1929-30. V tem slučaju je izkaznicam priložiti 10 Din. Se ne izrabljene izkaznice izstavljene v mesecih januar — maj 1929, veljajo do konca tekočega leta. — Tajnik I.

Službene obave LNP

Iz seje poslovnega odbora 20. nov. 1929.)

Poslovni odbor je odobril tabele jesenskega prvenstva I. razreda v Ljubljani, mariborskega in celjskega okrožja LNP kakor sledi.

Ljubljana I. razred:									
Ilirija	4	4	—	—	16	5	8	I	
Primorje	4	2	1	1	19	5	8	II	
Hermes	4	2	1	1	11	10	5	III	
Svoboda	4	1	—	3	8	20	2	IV	
Jadrana	4	—	—	4	5	19	—	V	

Mariborsko okrožje:									
Rapid	3	2	1	—	14	3	5	I	
Maribor	3	2	—	1	9	5	4	II	
Železničar	3	1	1	1	9	6	3	III	
Svoboda	3	—	—	3	1	19	—	IV	

Celjsko okrožje:									
A. Celje:									
Celje	2	1	1	—	5	1	3	I	
Atletik SK	2	—	2	—	3	3	2	II	
SK Olimp	2	—	1	1	2	6	1	III	

B. Trbovlje:									
Amater	2	1	—	—	5	1	2	I	
Trbovlje	1	—	—	1	1	5	—	II	

Iz seje kazenskega odbora dne 19. nov. 1929: Po § 16. k. p. z vporabo § 9. k. p. se kaznuje igr. Wohlmut Pavel (S. K. Grafika) s 14 dnevno zabrano igranja od 24. nov. no 7. dec. zaradi prestopka pri prv. tekmi Slovan : Grafika 10. t. m. Ukujen je suspenz igr. Seunig Vival (S. K. Slovan) in Jež Josip (S. K. Ilirija). Oproščeni so prestopkov po §§ 16. oz. 35. k. p. igr. Hassl Viktor, Zemljak Pavel, Pišek Matija (vsi ASK Primorje), Rakuš Edo, Globelnik (SVK Marchiotti Viktor (vsi SK Slovan) in Katavič (SK Grafika).

Tajnik II: Mahkovec i. r.

Nogomet v tujini

Nova znaša nemškega prvaka! Pred 3 leti je pogorela tribuna Dresdener Sportkluba v Dresdenu, ki so jo sedaj zopet postavili, igrišče povečali in s tem dosegli prostor, ki sprejme 40.000 gledalcev. K otvoritvi tako urejenega igrišča, ki je sedaj skoraj najlepše v vsej Srednji Nemčiji, je prišel tudi nemški prvak Sp. Vg. Fürth. Odigral je z domačim klubom Dresdener Sportklub zanimivo in lepo tekmo, v kateri je z lahkoto zmagal z rezultatom 3 : 0 (1 : 0). Tekmi je prisostvovalo 20.000 gledalcev.

Angleška preмага Wales s 6 : 0. V Stamford Bridge pri Londonu se je vršila nogometna tekma profesionalnih reprezentanc Walesa in Angleške. Tekmo je obiskalo 30.000 gledalcev, Angleži so bili ves čas v premoči in so z lahkoto odločili tekmo s 6 : 0 v svojo korist. Sodil je Irec Mac Leen.

Angleško prvenstvo. Na prvem mestu stoji še vedno Manchester City, ki je sedaj premagal Sheffield United z rezultatom 2 : 1. Leeds, ki je toliko časa vodil, je doživel sedaj že tretji poraz z 1 : 0 v boju z Liverpool. Poznani Aston Villa pa je zmagal z 2 : 3 nad Middlesbrough.

LAHKA ATLETIKA.

Priznani rekordi USA. Amateur Athletic Union Združenih držav je sledeče uspehe priznala kot amerišanske rekorde: met diska: Kreuz 49.90 metrov; skok s palico: Leo Barnes 439.5 cm; met krogla: Brix 15.81 m. Prva dva amerišanska rekorda se predložita Internacionalni Federaciji kot nova svetovna rekorda.

Nurni kot maratonski tekač. V Heisingforsu je Pavo Nurni izjavil, da namerava z začetkom pomladne sezone prihodnjega leta gojiti le tek na daljše proge od 10 angleških milj naprej (16 km). V glavnem pa se bo Nurni udejstvoval pri maratonskem teku.

Radio

Programi Radio-Ljubljana:

Sreda, 27. nov.: Opold. program odpade. 17. Koncert radio orkestra. 18. O. jugoslov. kemični industriji, predava ing. S. Levčnik. 18.30 Pravilnice in uganke pripoveduje ga. Gabrijelčičeva. 19. Slike iz umraveljskega življenja, prot. Pengov. 19.30 Francosčina, pouč. dr. Leben. 20. Prenos iz Prage: Simfonični koncert češke filharmonije, dirigent Václav Talich. 22. Casovna napoved in poročila.

Četrtek, 28. novembra: 12.30 Reproducirana glasba. 15.00 Casovna napoved. 16.30 Reproducirana glasba. 17.30 iz današnjih dnevnikov. 17.30 Koncert Radio-orkestra. 18.30 Portreti iz svetovne literature, dr. R. Tominec. 19.00 Srbsko-ruska glasba. 19.30 Prenos iz ljubljanske opere: Gorenjski slavček, opera (Förster). 22.00 Casovna napoved in poročila. 22.15 Koncert Radio-orkestra.

Drugi programi:

Četrtek, 29. novembra:

Belgrad: 12.40 Koncert radio kvarteta. 17.05 Pravilnice. 20.00 Koncert na dveh klavirjih. 21.00 III. knjiga. I. poglavje, komedija. 21.45 Čas, nato dnevne vesti. 21.55 Koncert radio kvarteta. — Varšava: 16.15 Reproducirana glasba. 17.45 Popoldanski koncert. 19.25 Reproducirana glasba. 20.05 Koncert moderne glasbe, tekma komponistov. 23.00 Plesna glasba. — Budimpešta: 12.05 Koncert vojaškega orkestra. 16. Pestra ura. 17.40 Ogrske narodne pesmi. 20.00 Slavnostni koncert. 22.20 Koncert ciganskega orkestra. — Dunaj: 11.00 Koncert radio kvarteta. 15.50 Koncert radio kvarteta. 17.10 Koncert. 20.05 »Sestra Henrietta«, drama. — Milan: 13.30 Koncert radio orkestra. 16.30 Mladinska ura. 17.00 Koncert radio kvinteta. 20.45 Komedija. 21.15 Pester koncert. — Praga: 19.05 Tabarin. 20.00 Literarni kabaret. — Lungenberga: 15.05 Koncert. 16.00 »Nevarnosti alpinistike«, predavanje. 17.50 Koncert. 20.00 Koncert cello solo in klavir solo, nato plesna glasba. — Rim: 16.40 Mladinska ura. 17.50 Koncert. 21.02 Prenos iz opere, ali koncert. — Berlin: 20.50 Violinski koncert. — Katovice: 12.10 Reproducirana glasba. 16.20 Reproducirana glasba. 17.45 Koncert. 20.05 Koncert iz Varšave. 23.00 Plesna glasba. — Stuttgart: 12.15 Reproducirana glasba. 16.00 Koncert. 20.00 Koncert solistov. 22.00 Koncert iz filmskih kompozicij. 23.15 Koncert mehanične glasbe. — Torino: 11.25 Reproducirana glasba. 12.30 Koncert. 17.00 Koncert radio kvinteta. 19.15 Koncert. 20.30 Komedija in pester koncert iz Milana. — Mor. Ostrava: 11.30 Reproducirana glasba. 12.30 Koncert. 17.00 Ura za žene. 16.30 Koncert. 19.05 Koncert. 20.00 Radio kabaret. 22.15 Koncert radio orkestra.

Ljubljansko gledališče

Drama:

Začetek ob 20.

Sreda, 27. novembra: NEVESTA S KRONO. Red E. Četrtek, 28. novembra: GROB NEZNANEGA VOJAKA. Red B.

Opera:

Začetek ob pol 20.

Sreda, 27. novembra: Zaprto. Četrtek, 28. novembra: GORENJSKI SLAVČEK. Red A.

Mariborsko gledališče

Sreda, 27. novembra: Zaprto. Četrtek, 28. novembra ob 20: WORMSKI OROZAR ab. B. Kuponi. Petek, 29. novembra: Zaprto.

Ljudski oder v Ljubljani

Nedelja, 1. decembra ob pol 4: »DIVJI LOVEC« Narodna igra s petjem in stihir dejantih.

Iz društvenega življenja

Predavanje v »Pravniku«. Danes bo predaval na sestanku društva »Pravnik« g. univ. rektor dr. Metod Dolenc: »Praktični prikaz določb o tatvini in utaji po novem kazenskem zakoniku.« Predavanje se bo vršilo točno ob šestih zvečer na sodišču v Ljubljani, soba št. 79. in vabi k obilni udeležbi — Odbor.

Spored klavirskega koncerta gdene Jadv

Produkcija piva v Sloveniji

Na običnem zboru d. d. pivovarne Union v Ljubljani podano poročilo o poslovnem letu 1928-1929, t. j. za čas od 1. sept. 1928 do 31. avg. 1929 navaja, da se je valed novega trošarskega zakona oblastni davek, proti katerega višini so pivovarne opetovano ugovarjale, znižal. S tem je pivovarna mogla izvesti znižanje cen piva; s tem kakor tudi radi lepega poletnega vremena je bilo doseženo zvišanje konzuma piva.

V kampanji 1928-29 je znašala produkcija piva v ljubljanski in mariborski tovarni ca. 100 tisoč hektolitrov (od tega v Ljubljani 69% v Mariboru pa 31%). Zadnja leta se je gibala produkcija piva v Sloveniji sledeče:

1923—1924	155.000 hl
1924—1925	125.000 hl
1925—1926	97.000 hl
1926—1927	110.000 hl
1927—1928	90.000 hl
1928—1929	100.000 hl

Iz teh podatkov je razvidno, da se je konzum piva v Sloveniji stabiliziral na višini ca. 100.000 hektolitrov letno.

Računski zaključek pivovarne Union izkazuje radi zvišanja konzuma piva in nadaljnjih varčevalnih ukrepov večji dobiček. Pri donosu 56.6 (54.6) milj. Din znaša račun davkov 12.7 (12.6) milj. Pri kapitalu 12 (12) in rezervah 34.2 (34.1) milj. Din so se upniki znižali od 28.8 na 16.8 milj. Din. Investicije znašajo 35.4 (38.7 odpisi); zalogo so se znižale od 14.6 na 10.7 milj., dolžniki od 22.9 na 18.1 milj. Din. Zaradi teh znižanj tujih sredstev ter zaloga, se je čisti dobiček povečal od 2.0 na 2.3 milj. Din. Zato se je tudi dividenda podjetja zvišala od 14 na 16%, t. j. od 7 na 8 Din za delnico. Nadalje je bilo sklenjeno zvišati glavnico od 12 na 24 milj. Din z izdajo 240.000 novih delnic po nom. 50 Din; sredstva za to izdajo so dobe iz kapitalne rezervne sklada, ki je znašal 31. avg. 1929 33.07 milj. Din (gratis delnice). Pri volitvah je bil izvoljen dosedanj upravni svet.

Carinske zadeve

Carinjenje blaga po polnočnikih. — Carinjenje na tiri.

Z 18. t. m. je ljublj. gl. carinarnica ukinita sprejemanje polnočnik trg. nameščenecv za prisostvovanje pri pregledu in carinjenju blaga. Ta ukrep pomeni le striktno izvajanje carinskega zakona, ker je dosedanja liberalna praksa pokazala, da jo izkoriščajo. Ob tej priliki je omeniti, da je tudi v Belgradu pred nedavnim bilo ukinitih od 157 polnočnikov 114 in sicer vsem posameznim in družabnim trgovcem, ostalo pa je v veljavi še 43 polnočnikov trgovskih družb. Ob tej priliki je že leti, naj se ves carinski postopek tako uredi, da ne bo zavlačevan in zamud.

Nadalje se je ukinito carinjenje večvrstnega blaga na tiri brez razkladanja. Ker so se tudi tu dogajale radi širokogrudne, solidnemu trgovstvu naklonjene prakse zlorabe. V splošnem pa dosedaj, čeprav je poteklo že 7 mesecev od tega razpisa, ni bilo pritožb čez ta razpis in solidne trdke temu razpisu ne ugovarjajo niti danes, ko zahteva carinska uprava, da se vrši postopanje strogo po določilih razpisa.

Zbornica za TOI je v vseh teh zadevah intervenirala na pristojnih mestih in je ugotovila, da so izdane odredbe utemeljene v smislu zakona in da namerava carinska uprava poenostaviti manipulacijo pri carinjenju blaga, da se odstrani vsako nepotrebno čakanje na carinarnici.

Kakor zatrjujejo merodajni faktorji, se je poenostavilo celo carinsko postopanje najprej pri glavni carinarnici v Belgradu v popolno zadovoljstvo interesentov in z ozirom na dobre rezultate poenostavljenega postopanja se bo ta sistem razširil na celo državo. Na belgrajski carinarnici namreč lahko vsak lastnik blaga takoj, ko se prijavl, izvrši carinjenje blaga in stranke so s to reformo izredno zadovoljne. Zbornica za TOI je intervenirala in pričakovali je v kratkem marsikaj izboljšanj.

Telefonske potrebe

Svoječasno je Zveza trg. gremijev ugotovila, da se pobirajo poleg instalacijskih takov za instaliranje telefonov še znatne, tisoče presegajoče vsote in se tudi obrnila na pristojno ministrstvo.

Tudi Zbornica za TOI je razpravljala o teh zadevah in zahtevala zadostne kredite za otvarjanje novih naročniških postaj.

Nato je pošto, oz. gradbeno ministrstvo ljubljanski poštni upravi sporočilo, da to pobiranje novih pristojbin nad instalacijsko takso ni utemeljeno. Ko smo o tem poročali, smo izrazili željo, da se naj pravočasno poskrbi za kredit.

Sedaj postaja ta naknadni kredit zelo potreben. Stvar so uredili n. pr. v Zagrebu, kjer čaka ca. 1000 novih naročnikov na telefone, tako, da se znesek instalacijskih pristojbin (nad 2 milj. Din) porabi za instalacijo novih telefonov. V Ljubljani pa čaka na priključitev nad 200 interesentov. Kapaciteta (teoretična) naše centrale znaša 1500 števil, pred dvema leti, ko se je uvedla avtomatska služba, je bilo zasednih ca. 700 števil, v teku let do sedaj pa je prišlo novih ca. 400 števil, torej ca. 1100. Če pride še 200 novih naročnikov, bo centrala v kratkem zasedena. Ker se sedaj naknadne pristojbine ne morejo pobirati in tudi še niso odobreni naknadni krediti, tako čaka nad 200 interesentov na telefone.

V interesu države pa je, da dobe interesi čimprej telefone. Vsekakor bo država znatno več dobila od novih telefonov, kakor pa potrošila za nabavo in instalacijo istih.

Kranjska industrijska družba

Investicije. — Nov upravni svet.

Kakor smo že poročali, se je produkcija martinskega jekla družbe v posl. 1928-29 zvišala od 41.281 ton na 47.324 ton, vendar je kriza svetovnega trga železa nevarna. Zalogo so se zmanjšale. Tovarna elektrod na Dobravi je bila bolje zaposlena, tovarna na Bistrici v Rožu pa manj ugodno zaradi nemodernih strojev.

Dalje je obični zbor razveljavil sklep o ustanovitvi posebne družbe za tovarno na Bistrici na Koroškem. Otvoritvena zlata bilanca te družbe je izkazovala glavnice 0.64 milj. šilingov (5.12 milj. Din). Tovarna na Bistrici se bo vodila kot podružnica Kranjske industr. družbe in je že vpisovana v novi bilanci.

Računski zaključek izkazuje ugodnejše rezultate kakor za leto 1927-28. V posl. letu 1928-29 je bil sicer bruto prebitek manjši (4.3 napram 5.6 milj.), pa tudi stroški manjši, zlasti obresti 1.5 napram 2.4 milj. Din. Pri kapitalu 13.5 (13.5) in rezervah, ki so dosegle 8.4 (8.2) milj., so se upniki le neznatno znižali (od 39.3 na 39.0 milj. Din. Vrednost investicij na Bistrici je procenjena na 5.12 milj. Din. Investicije znašajo 19.1 milj. (16.6) milj., sirovine in zaloge pa so se zmanjšale od 22.4 na 15.5 milj. Razvoj poslovanja kaže dvig dolžnikov in dobroimetij pri bankah od 21.1 na 30.7 milj. dinarjev.

Navzlic dokaj ugodnemu uspehu (čisti dobiček se je povečal od 1.7 na 3.4 milj. Din) se izplačuje iz 0.9 milj. izkazanega dobička le 5% dividenda (1927-28 10%), ker se je ustvaril poseben sklad za investicije v znesku 2.5 milj. Din. Iz tega sklada se bodo modernizirale naprave, ki so deloma že zastarele, in tudi razširile. To je le pozdraviti, saj bodo dane tako našim ljudem nove možnosti zasluzka. Kakor doznavamo, se bodo naprave povečale in razširile na nove stroke in preuredile tudi pogonske naprave. (Dividenda za 1928-29 znaša 7.50 Din (1927-28 15 Din).)

V zvezi z novo večino v družbi so odstopili italijanski upravni svetniki (6 po številu) in je bil izvoljen sledeči upravni svet: predsednik Avgust Westen, podpredsednik Avgust Praprotnik, upravni svetniki: dr. Fran Windischer, Janko Jovan, Hanuš Krofta, dr. Milko Brezigar, dr. Dinko Puc, Jos. Pfeiffer in Karol Noot. S tem je zmanjšano število upravnih svetnikov od 12 na 9.

Izplačilo upnikov Slavenske banke se je pričelo potom podružnice Prve hrvatske štedionice v Ljubljani, Celju in Mariboru.

Uradni tečaji za december. Belgrad. 26. novembra. AA. Zaradi pravilnega plačevanja pristojbin po zakonu o takсах in določevanju pristojnosti pri razsojanju in ker se vrednost papirjev, izdanih v zlatu ali v tujih valutah, napram dinarju izpreminja, je minister financ potrdil sledeče tečaje: 1 napoleon 218, 1 zlata turška lira 247, 1 angleški funt 275.50, 1 ameriški dolar 56.40, 1 kanadski dolar 56.10, 1 nemška zlata marka 13.50, 1 poljski zlot 6.39, 1 avstrijski šiling 7.93, 1 belgijska belga 7.90, 1 madjarski peng 9.90, 1 brazilski milreis 6.80, 1 egiptski funt 282, 1 turška papirnata lira 26.60, 100 turških pap. piastrov 26.60, 100 zlatih frankov 1095.80, 100 švic. frankov 1095.80, 100 francoskih frankov 222.20, 100 italijan. lir 295.60, 100 holandskih goldinarjev 227.5, 100 romunskih lejev 83.60, 100 bolgarskih levov 40.90, 100 danskih kron 1518, 100 švedskih kron 1617, 100 norveških kron 1511, 100 španskih pesetov 785, 100 grških drahem 73.30, 100 češkoslov. kron 167.90, 100 finskih mark 142, 100 letonskih latov 1089.50. Ti tečaji veljajo od 1. decembra do 31. decembra 1929. Po teh tečajih smejo državne blagajne sprejemati zlato, napoleonore in zlate turške lire pri plačilu davkov in drugih državnih dohodkov. Iste tečaji veljajo pri predpisovanju taksa in se naj uporabijo kot obračunski tečaji pri izdatkih po

proračunu za leto 1929-30, v kolikor gre za državna izplačila v tujih valutah.

Carinski dohodki. Belgrad. 28. nov. AA. Po podatkih o carinskih dohodkih pri glavnih carinskih blagajnah je bilo carinskih dohodkov od 1. aprila do 20. novembra 1929 1.023.8 milj. Din. Za to obdobje je bilo v proračunu predvidenih carinskih dohodkov 944.5 milj. Din. Presežka je potekal 79.3 milj. Din. — V isti dobič lani je bilo carinskih dohodkov za 1.073.5 milj. Din, v proračunu je bilo predvidenih 1.057.2 milj. Din. Presežka je bilo napram lani za 16.3 milj. Din.

Nemci in naše gospodarstvo. Dr. Albert Dierks, ki se je v septembru t. l. udeležil potovanja nemških kat. časnikaarjev v Jugoslavijo, je napisal v »Hildesheimsche Zeitung« prav zanimiv članek o Jugoslaviji, katero imenuje »Neuland für die deutsche Wirtschaft«, nadalje je isti napisal razpravo o slovenskem zadružništvu, opremljeno s številnimi statističnimi podatki. Razprava je jako laskava za naše zadružništvo, o katerega impozantnem razvoju se je imel pisec priliko prepričati na zadružni razstavi v Ljubljani, katero je obiskal.

Vinska kupčija v brežiškem okraju. Sromlje, 24. nov. 1929. Tukaj že mnogo let nismo imeli tako živahne kupčije z vinom, kakor letos. Do 24. novembra je namreč prodalo 61 vinogradnikov 1749 hektolitrov vina. Vino se plačuje od 4.50—8 Din. Kupuje večinoma Gorenjska. Če se bo kupčija še naprej vršila s to naglico, bo do Božiča ves letošnji vinski pridelek prodan. — Tej živahni kupčiji je vzrok letošnja izborna kapljica in primeroma nizke cene.

Vinski sejem v Sv. Križu pri Kostanjevici. Slično kakor lani, priredi tudi letos »Kmetijska podružnica v Sv. Križu pri Kostanjevici« vinski sejem in to dne 5. decembra t. l. v prostorih Josipa Stritarja. — Razstavljena bodo vina iz priznanih dolenskih vinskih gor: Gadove peči, Razkrižja, Belinja, Piroškega vrha, Banovca, Brezovice, Sutenskega vrha, Bočja itd. Letošnja vina so izborne kakovosti, kakor že dolgo let ne in cene za vino bodo tudi nizke. Nudi se lepa prilika našim gostilničarjem in vinskim trgovcem za nakup letošnjega izbornega letnika. Avtovožnje Brežice—Novo mesto so zelo prikladne.

Splošna maloželezniška družba d. d. v Ljubljani sklicuje za 16. december ob 16. uri zbor v mestno posvetovalnico (bilanca 1927, 1928, volitev uprave in nadzorstva, odobritev pravil).

Poravnava. V konkurzu Maksa Durjave & Co. v Mariboru je bila sklenjena poravnava in sicer za 20%, nadalje je potrjena poravnava tovarne »Ois kobalose« — Avgust Kozman v Ljubljani in je odpravljen konkurz.

Borza

26. novembra 1929.

DENAR

V današnjem deviznem prometu so bili tečaji nekoliko evrstejši. Promet je bil slab. Narodna banka je intervenirala v vseh devizah razen Trsta, kjer je bilo zaključeno privatno blago.

Ljubljana. (V oklep. zaklj. tečaji.) Amsterdam 2279 bl., Berlin 1350—1353 (1351.50), Bruselj 789.75 bl., Budimpešta 988.82 bl., Curih 1094.40 do 1097.40 (1095.90), Dunaj 793.02—796.02 (794.52), London 275.07—275.87 (275.47), Newyork 56.355 bl., Pariz 222.38 bl., Praga 167.05—167.85 (167.45), Trst 294.50—296.50 (295.50).

Zagreb. Berlin 1350—1353, Budimpešta 987.32 do 990.32, Curih 1094.40—1097.40, Dunaj 793.02 do 796.02, London 275.02—275.85, Newyork 56.255 do 56.455, Pariz 221.38—223.38, Praga 167.05—167.85, Trst 294.605—296.605.

Belgrad. Berlin 1350—1353, Bruselj 788.25 do 791.25, Budimpešta 987.32—990.32, Curih 1094.40 do 1097.40, Dunaj 793.02—796.02, London 275.07 do 275.87, Newyork 56.255—56.455, Pariz 221.38 do 223.31, Praga 167.05—167.85, Trst 294.50 do 295.50.

Curih. Belgrad 9.1270, Berlin 123.32, Budimpešta 90.10, Bukarest 3.0725, Dunaj 72.47, London 25.13, Madrid 70.30, Newyork 515.15, Pariz 20.2925, Praga 15.2925, Sofija 3.72, Trst 26.975, Varšava 57.70.

Dinar notira: na Dunaju (deviza) 12.58875, (valuta) 12.5425, v Londonu, Newyorku in v Pragi neizpremenjeno.

VREDNOSTNI PAPIRI

Ljubljana. Vojna škoda 437 bl., ult. dec. 440 bl., ult. febr. 412 bl., Celjska pos. 170 den., Ljublj. kred. 123 den., Praštediona 905 den., Kred. zavod 170 den., Vevče 130 den., Stavba 50 den., Šešir 105 den., Kranj. ind. 315 den., Ruše 250—260.

Zagreb. Drž. pap.: Vojna škoda ar. 435 do 436.5 (435—436.5), kasa 435—436.5, termini: XI. 435—436.5, XII. 436.5—438.5, II. 412.5—414, 7% inv. pos. 85 den., agrari 52—52.50. — Bančni pap.: Union 200—201 (200), Poljo 16—17, Hrv. 50 den., Kred. 95.5, Jugo 83—84 (83), Lj. Kr. 123 den., Nar. 8200 den., Prašted. 905—910 (905), Srpska 157, Zem. 128 den., Obrtna 36 den., Etno 164 den., Katol. 33 den. — Ind. pap.: Guttman 190 bl., Slavonia 155 bl., Slaveks 95—100, Danica 115 do 125, Drava 320—330, Sečera 380—390, Osj. ljev.

190—195, Brod. vag. 140—150, Union 145, Nar. ml. 20 den., Isis 19 den., Ragusa 420—410, Oceania 180—195, Jad. plov. 540—560, Trbovlje 450—460, Vevče 132 den., Nar. šum. 39—41, Piv. Sar. 160 do 190.

Belgrad. Narodna banka 8300, 7% inv. pos. 85—85.50 (84.25, 85.50), agrari 52.50, vojna škoda 436.25—437 (437.5), XII. 438—439 (438.25—438.50).

Dunaj. Don. sav. jad. 83.45, Wiener Bankverein 21.60, Creditanstalt 52.25, Escompteges. 170, Zivno 105.50, Aussiger Chemische 220.75, Mundus 166, Alpine 33.60, Trboveljska 56.30, Kranj. ind. 41.90, Leykam 6.25, Rima Murany 103.30.

Zito

Dočim je za koruzo položaj povsem neizpremenjen in je za umetno sušeno celo neznatno oslabela, se je položaj za pšenico močno uvrstila in cene precej naglo naraščajo. Tako velja spodnjebačka pšenica 187.50—195, a gornjebačka 195 do 205 nakladalna postaja. Naša pšenica se intenzivno izvažja spet v Bolgarijo ter se doseže za slabšo spodnjebačko kvaliteto 225 Caribrod tranzito. Analogno s pšenico se je pa uvrstila tudi cena za pšenično moko ter velja srednje dobra bačka znamka 315 in tudi več. — Promet je nekoliko popustil v koruzi, v pšenici se pa jači. V ostalem je položaj neizpremenjen.

V Ljubljani so notacije neizpremenjene. Zaključen je bil 1 vagon pšenice. Tendence: za pšenico in koruzo mirna, za oves stalna in za rž trdna.

Sombor. Pšenica bačka in sremska železnica prompt 182.50—187.50, banaška 177.50—182.50, slavonska 180—185, banaška Bega šlep 192.50 do 197.50, banaška Bega kanal 185—190, bačka Tisa šlep 195—200. — Oves bački 135—140, sremski in slavonski 137.50—142.50. — Rž bačka 140 do 150. — Ječmen bački 63—64 kg 115—125, ječmen bački pomladni 65—66 kg 135—140, ječmen baranjski pomladni 66—67 kg 145—150. — Koruza bačka stara 145—150, koruza bačka nova 110—115, koruza bačka nova za december in januar 115—120, koruza banaška 132.50—137.50, koruza bačka sušena 135—140, koruza bačka v storžih 75—80. — Fižol bački 500—510. Fižol bački beli izbrani 510 do 520, fižol bački mešani 310—320. — Pšenična moka in otrobi neizpremenjeni. Tendence mirna. Promet 243 vagonov.

Novi Sad. Pšenica bč. 187—190, bn. 185—187.5, sr. 180—185, bč., bn. Tisa 197.5—202.5. — Vse ostale notacije pa so neizpremenjene. — Tendence neizpremenjene. Promet: 22 v. pšenice, 2 ovsa, 24 koruze, 4 moke.

Budimpešta. Tendence oslabljena. Pšenica marec 23.75—23.71, zaklj. 23.70—23.71, maj 24.40 do 24.48, zaklj. 24.48—24.50, rž marec 17.06 do 16.97, zaklj. 16.97—16.98, koruza maj 16.63—16.48, zaklj. 16.48—16.49, koruza tranzit maj 16.02—16, zaklj. 15.98—16.

Les

Na ljubljanski borzi je bil zaključen 1 vagon bukovih ostrorobih plohov. Tendence neizpremenjeno mlačna.

Živina

Mariborski goveji sejem. 26. novembra 1929. Prignanih je bilo 6 konj, 9 bikov, 60 volov, 299 krav in 7 telet. Skupaj 381 komadov. Prodanih je bilo 218 komadov, od teh za izvoz v Avstrijo 38 komadov. Cene so neizpremenjene; notirajo: volji debeli 8.50—9, poldebili 7—8, plemenski 5—6, bikji za klanje 7—9.50, glavne krave debele 9—10, plemenske 6—8, klobasarije 3.75—4.50, molzne 7 do 8, breje 7—8, mlada živina 7.50—9 Din za kg žive teže.

Dunajski prašijski sejem. (Poročilo trdke Edward Saborsky & Co., Dunaj.) Na sobotni trg je bilo pripeljanih 2470 puštarjev in 2929 špeharjev, in sicer iz Jugoslavije 1003 pršutarji in 2247 špeharjev. Na kontumačni trg je bilo pripeljanih 25 pršutarjev in 1067 špeharjev. Cene so bile sledeče: za špeharje najboljšje 2.03 šilinga, I. 1.90—2, II. 1.80—1.88, za kmečke prešiče najboljšje 2.05, za ostale 1.75—2, za pršutarje 2—2.55, za najboljšje 2.65. Cene so bile za težke špeharje za 5—10 grošev dražje, za druge vrste pa je ostala cena neizpremenjena.

Orel

Šentpeterski Orli Pridite drevi vsi na fantovski večer, ki se začne točno ob 8. Na dnevnem redu je razgovor o Miklavževem večeru, s katerim hočemo zopet dokazati moč našega odseka. Dobili boste navodila, kako in komu bo razdeljeno ogromno delo, ki ga zahteva ta vsakoletna prireditel. — Bog živi! — Br. Jože.

Odsek Ljubljana, Rokodelski dom. Drevi ob 20 se vrši v Rokodelskem domu redni decemberski občen izbor s sledečim dnevnim redom: 1. Čitanje zapisnika. 2. Poročila. 3. Volitve predsednika. 4. Predlogi. 5. Odsekovne zadeve. 6. Slučajnosti. Udeležba je za vse člane obvezna. Bog živi! — Tajnik.

Ljutomerški Orel ponovi v nedeljo 1. decembra spevoigr »Mlada Breda«. Začetek ob pol 4 popoldne. Vsi iskreno vabljeni. — Odbor.

Pierre L'Ermitte:

Žena z odprtimi očmi

Ze pri prvi kritici je Rolanda postala vesela, in se nasmehnila sama zase, tako kakor se dete nasmehne angelčkom; njen glas, ki je prijeten, se dvigne ... toplejši in mehkejši:

Ce škranjčku ga poverim,
vsemu svetu se zamerim.
Slavček sred zelenih vej,
oj nikar se mi ne smej...
Vijolca naj ga ima —
en, dva; en, dva...

Rolanda se ozre naokoli ... tetka, gospod voditelj in Roger Maude so izginili ... brčkone so že daleč pred njo in že blizu izhoda iz šume.

Rolanda je torej sama z oceanom ... in s starim Pentaponom, ki vleče za njo povsem brezskrbno svoj prazni voziček in — o, ti porednež! — brez sramu popase, kjer ga skušnjava premaga, ter seveda umaže svoje čedno uzdo. No, prav privoščili bi mu, da bi ga takega srečala srčkana siva osličica, saj veste, katero mislimo ... ona, ki je zmerom tako čedna in pokonci ... Pa pustimo to!

Še enkrat pogleda Rolanda pazno naokoli ... Do bra šuma jo obdaja, boža, vso objema ...

Sama ... naposled sama!
Samota jo razvname. Ker se ničesar več ni bala, je Rolanda poskušala na mahu ljubke plesne korake in pela na ves glas:

Slavček sred zelenih vej,
oj nikar se mi ne smej...
Slavček z veje se spusti,

v grad ljubezni odleti.
Vijolca naj ga ima —
en, dva; en, dva...

Ta hip se poloti Pentapona, ki je že pijan dišečih zeljših in navdušen razlegajoče se pesmi, da bi izrazil svojo naklonjenost. Storil je to z nižjim glasom in je na vso moč zarigal. Ta glas je bil v tako strašnem nesoglasju s pesmijo, da se je Rolanda obrnila, položila svojo roko na gobec nevrednega mojstra ter mu ljubezno zapovedala:

»Tiho bodi, Pentapon!«

Toda Pentaponu se ni ljubilo molčati...

Tudi njega so prekipela čustva nežnosti, ki jih je priroda, solnce in ocean v njegovem »oslovskem« srcu zbujala; hotelo se mu je prepevati z glasom, ki mu ga je Bog dal ... Najlepše dekle na svetu ne more dati drugega nego kar ima ... Enako naš ljubi Pentapon...

Glej ga!

»Pentaponček moj, prosim te, bodi tiho!...«

»I...a! I...a!«

Tedaj se mu nasmeje Rolanda prostodušno z bisernim smehom, ki jo stres vso, in nadaljuje s svojim prozornim glasom prekašajoč v višavah Pentapona ostri bas:

Slavček z veje se spusti,
v grad ljubezni odleti.
Vrata so zaklenjena,
slavček, brž do okenca.
Vijolca naj ga ima —
en, dva; en, dva...

Ves srečen, da poje gospodarica skupaj z njim, se Pentapon kar potaplja hvalečnosti in nikakor noče zaostajati za njo:

»I...a! I...a!«

Njegovo zlovročje je postajalo že od sile zoprno... strašno... in gozdni odmev ga je pomnožil in jačil... Nekaj morskih ptic je pobegnilo pred tem zemskim rjoventjem, ki ga niso poznale.

Rolanda pa je nadaljevala, tik Pentaponovega gobca:

Vrata so zaklenjena,
slavček, brž do okenca.
Notri je, in: Klanjam se!
za izvoljenko ozira se!
Vijolca naj ga ima —
on, dva; en, dva...

Tako sta stala drug ob drugem in pela, vsak po svoje, svobodna v svobodni naravi, srečna, polna zupanja, motreč drug drugega v oči, morda razumevajoč drug drugega... Kar ugleda Rolanda izpod košatega hrasta, ki mu je veter privzdignil listje, svojo teto, gospoda voditelja in Rogerja Maude, ki so vsi trije sedeli na skali in poslušali na vsa ušesa, nebrzdano se smejoč.

Hipoma obmolke. Skupnita spozna, da jo je Rolanda zapazila in prične ploskati in ji vzklikati:

»Bravo! Rolanda...« zakliče teta. »Ampak še ni konec. Le dalje, še tri kitice so... No, mi te poslušamo...«

Dalje...? Ne, niti najmanjšega veselja nima Rolanda več, da bi nadaljevala.

Tako je bila še pred hipom srečna s svojim starim Pentaponom, v samoti, kjer je smela biti taka, kakršna je. Če jo pa samota vara... če se v nji kdo skriva, je tudi vsega čara konec.

Še pravkar veselo lice mladenke postane resno; obsenči ga zadrega in zla volja.

Ljudska knjižnica iz založništva Jugoslovanske knjižarne v Ljubljani: 25. zvezek: Lorenzini, Hladard, Hči Cesarja MonteZume. 32 Din. vez. 22 Din. vez. 27. zvezek: STORZKIN IN NJEGOVO BURKASTO ŽIVLJENJE. 14 Din. vez. 22 Din. vez. 2

Mali oglasi

Vsaka beseda 50 par ali prostor drobne vrstice 150 Din. Najmanjši znesek 5 Din. Oglasi nad 9 vrstic se računajo višje. Za oglaševanje strogo trgovskega in reklamnega značaja vsaka vrstica 2 Din. Najmanjši znesek 10 Din. Pristojbina za 3ifro 2 Din. Vsak oglas, ki ne vsebuje navedenega, mora biti plačan pri naročilu. Na pismena vprašanja odgovarjamo le, če je priložena znamka. Ček račun Ljubljana 10.349. Tel. št. 23-28

Službe iščejo

Iščem mesto
v Ljubljani kot šiviljska pomočnica. Ponudbe na upravo pod »Pomočnica«.

Službo določa

Vzgojiteljico
poštenega vedenja, z letnimi spricvali, ki popolnoma obvlada slovenski in nemški jezik, k dveletnemu otroku - sprejem takoj. - Ponudbe s sliko in prepisi spricval na naslov Hartner, Murska Sobota.

Dva vajenca
za ključavničarstvo sprejem takoj. Stermenski Julij, Glince, Tržaška cesta 46.

Pomočnika
za trgovino z mešanim blagom - ali mlekarja - sprejme Gospodarska zadruha v Šmarju pri Jelšah. - Nastop takoj.

Žagarja
za venecijanko in krošno žago na vodni transmisiji pogon sprejme Jakob Dereani, Žužemberk.

Učenca
pridnega iz poštene hiše, ki ima res veselje do trgovine, sprejem takoj. Vsa oskrba v hiši. Ponudbe na upravo »Slov.« pod »Učenec« št. 13.354.

Služkinjo
pridno, pošteno, za vsa hišna dela, vajena nekoliko kuhanja, se sprejme. Predstaviti se je: Tržaška cesta 43.

Sluga
ali deček-tekač se sprejme. Naslov: Centra, Miklošičeva cesta 7/III.

Izurjena pletilja
za nogavice se takoj sprejme v stalno službo. - Naslov v upravi »Slovenca« pod števil. 13.390.

Inkaso zastopnike
sprejme trdnika Singer, Kranj, Glavni trg 3.

Pošten fant
krepak, 15-16 let, kmetijskih staršev, se išče za učenca v trgovino z mešanim blagom. Privadil se bo lahko tudi v kletarstvo in lesni trgovini. - Naslov: Alojzij Beretič, trgovina z meš. blagom, Šmarjeta pri Nov. mestu.

Učenca
poštenih staršev in s predpisano šolsko izobrazbo sprejme trdnika M. Berdajs, trgov. z mešanim blagom in semen, Maribor. - Hrana in stanovanje v hiši.

Pouk

Šoferska šola
L. obl. konec Camernik, Ljubljana, Dunajska c. 36 (Jugovito). - Tel. 2236. Pouk in praktične vožnje.

Vanovanja

Opremljena soba
se odda solidnemu gospodu. Naslov v upravi pod št. 13.411.

Dijaki

2 dijaka srednješolca
sprejem na stanovanje v centru mesta z ali brez hrane. - Naslov v upravi Slovenca pod št. 13.382.

Vnajem

Iščem trgovski lokal
v Ljubljani na Sv. Jakoba trgu, Starem trgu ali Marijinem trgu. Ponudbe poslati na upravo »Slovenca« pod »Prometna točka« št. 13.156.

Restavrac. na Bledu
z lepim stanovanjem in drugimi lokali, pripravljenimi za trgovino z mešanim blagom in velikimi lepimi kletmi za vinsko trgovino, se odda takoj zelo ugodno v najem. Naslov v inšeratnem oddelku lista pod št. 13.272.

Porestva

Parcela
se kupi. Navesti je ceno in velikost iste. Ponudbe na upravo pod »Stavbišče«.

Dobro posestvo
nad 10 orolov, kupim. - Cenjene ponudbe z natančnim opisom in navedbo cene pošljite do 10. decembra na naslov: Anton Bajc, Konjice 23.

Glasba

Klavirji

Tovarna klavirjev Seiler v Nemčiji, ustanov. leta 1840, izdeluje prvovrstne instrumente, neprekosljive v glasu in izdelavi. - Zastopstvo R. Warbinek, tovarna in izposojevalnica klavirjev - Ljubljana, Gregorčičeva 5, Rimska 2.

Objave

Preklci!
Podpisani izjavljam, da je vse, kar sem govoril v delavnici in drugod zoper poštenje Elizabete Krušič iz Slap, gola laž moje lahkomišelnosti. - Kogar se bo zalotilo o tem nadalje kaj govoriti, se ga bo sodnij. zasledovalo. Anton Mastnak.

Kupimo

20% kronske bone
kupi Pučka štedionia i založni zavod d. d. Osišek Desetičina ul. 27.

Želod
lipovo in javorjevo seme, vasko množino, plača po najvišji dnevni ceni FRUCTUS - Ljubljana, Krekov trg 10/1.

Mahovino
hrasta in sliv ter bučne peške, kupujemo. - Ponudbe z vzorci na G. Hoffmann & Co., Zagreb, Berislavičeva 3.

Kupi se
3000 kubičnih metrov

bukovih hlodov

premera od 30 v spici navzgor in od 2 m naprej dolžine toleranca 20% od 25 v spici. Plačilo ob prejemu blaga. Ponudbe naj se dostavi na naslov: Lesna industrija in stolarna Viktor Tomšič ml., Teharje pri Celju.

Prodamo

Par mlinskih kamnov
za črno mletje, malo rabljenih, se prodaja zaradi preureditve obrata. Ogleda se jih lahko pri trdniki S. Kobi, parni mlin in žaga, Podpeč, p. Presejce.

Puhasto perle
kilogram po 38 Din razpošiljam po povzetju namani 5 kg. - Potem čist belo gosje kg po 130 Din in čist beli pub kg po 300 Din. - L. Brozović, Zagreb, Ilica 82.

Drva, premog, koks
pri trdniki »Kurivo«, Dunajska cesta 33. Javna skladišča (Balkan), telefon št. 3434.

Strojno pletilstvo
je edine ugodna prilika za takojšnje doseganje dobrega zaslužka in lastnega podjetja brez posebnih stroškov in zamude časa. Učene tečaje se nastopi lahko vsak dan. Najboljši pletilski stroji »Walter« vedno v veliki izbiri na zalogi. - F. KOS, Ljubljana, Židovska ulica 5.

Prodaja premoga
in drv. Dostava na dom. Fran. Jezeršek, Vodmat-Moste.

Salonska garnitura
z ogledalom, v najboljšem stanju, se prodaja. - Naslov v upravi lista pod št. 13.414.

Jedilnica
masivna, kompletna, se prodaja. Naslov v upravi pod št. 13.413.

Virija premog

Obrt

Mi slikamo vse!
Slike poobličja (Porträtbilder), razglednice slike takoj izgotovljene, industrijske in sportske slike. Novo vpeljan fotoatelj z najmodernejšimi aparati. - Fotomeyer, Maribor, Gospodarska 39.

Pozor!
Volno in bombaž kupite najceneje pri trdniki Karl Prelog, Ljubljana, Stari trg št. 12 in Židovska ulica št. 4.

Moko
dobro, sveže in suho, dobite najceneje v F. Juvan-a valičnem mlinu. Sr. Gameljne, p. St. Vid nad Ljubljano. - Zahtevajte cenik!

Šivalne stroje
in gramofone popravljamo najboljšo in najcenejšo. Mehanična delavnica JUŠTIN GUSTINCIC, Maribor, Tatenbachova 14. - Zadoštuje dopisnica, da pridem na dom po stroje in gramofone.

Naznanja se
da so prispela nova dal-matinska vina, ki se točijo v gostilni pri »Tratniku«, Sv. Petra c. 25 in Kette-Murnova cesta 26. Istotam domača in dal-matinska kuhinja in vsak dan sveže morske ribe.

Oves in koruzo
kupite najceneje pri trdniki A. VOLK, LJUBLJANA, Resljeva cesta 24. - Na žita in moko.

Virija koks
Dunajska 46 - Tel. 25-20

Štedilniški grelci

se izobno obnesejo. Cena 50 Din - izdeluje Fr. Kosmač - Jeranova ulica 5, Ljubljana.

Dr. G. PICCOLI, lekarnar v Ljubljani, priporoča pri zaprtju in drugih težkočah želodca svojo preizkušeno

želodčno tinkturo

Krušno moko

in vse mlevske izdelke vedno sveže dobite pri A. & M. Zorman, Stari trg 32, Ljubljana.

Berite Slovenca
in oglašujte v njem!

Razno

Deček
9 let star, zdrav in krepak, se odda za svojega. - Franciska Vesel, Ljubljana VII, Gasilska c. 3.

V dosmrtno oskrbo
popolno, sprejem samsko osebo z nekoliko premoženja. Ponudbe na upravo »Slov.« pod »Ddosmrtna oskrba« št. 13.387.

Inserirajte v 'Slovenca'

Virija koks
Dunajska 46 - Tel. 25-20

Virija drva oghe

Znižane cene za Miklavža!

Oglejte si igračne in otroške vozičke, tri-ciklje, holenderje, male automobile,

šivalne stroje, najnovejša dvokolesa, pnevmatiko i. t. d. Velika izbira. Prodaja na obroke. TRIBUNA F. D. C. tovarna dvokoles in otroških vozičkov, Ljubljana, Karlovska cesta št. 4.

Stručnice za kovine in les, motorji, preše, cirkularke, tračna žaga, skobelni stroji, različno mizarsko, ključavničarsko in sedlarsko orodje ter stroji

naprodaj po nizki ceni radi preselitve obrata. Vprašati: Vidovdanska cesta 22.

Prva celotna izdaja!

Doktorja Franceta Prešerna zbrano delo

Cena Din 40,-, eleg. vezana Din 55,-. Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani.

Dražba posestva

št. 55 in 57 na Poljanski cesti v Ljubljani bo dne 29. novembra ob 10 dopoldne na sodišču soba 15. Posestvo obstoji iz dveh hiš z gospodarskim poslopjem, z gostilno in mesarijo ter vrtom, dalje treh parcel za stavbišče na izanski cesti.

SALDA-KONTE
STRACE - JOURNALE
SOLSKO ZVEZKE - MAPE
ODJEMALNE KNJIZICE
RISALNE BLOKE
ITD.

NUDI PO IZREDNO UGODNIH CENAH
KNJIGOVEZNIKA
JUGOSLOVANSKE TISKARNE
PREJ
K. T. D.
V LJUBLJANI
KOPITARJEVA ULICA 6
II. NADSTROPJE

Krasne tlakove

za veže, cerkve izdeluje in poklada Cementarna Goslinčar, pošta Dol pri Ljubljani.

Izmed sodobnih književnih izdaj so dr. Ivan Pregljevi izbrani spisi priznani tako po vsebini kakor po opremi na prvem mestu. Vsak zvezek stane broširan Din 45 - elegantno vezan Din 60,-. Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani.

Vi morete zidati

tudi v mrazu, ako malti primešate »ANTIFREDDIN« Dobavi Vam ga Ljublj. komercialna družba - Ljubljana - Bleiweisova 18

Kupim polnojarmenik

60-80 cm, z lokomobilo

od 40 HP dalje, kurjeno z žaganjem in lesenimi odpadki - vse v dobrem stanju. - Ponudbe je poslati pod »LOKOMO-BILA« na upravo »Slovenca«.

Prepričajte se o prvovrstnosti

BEKA-PATRONE

preizkušene po Wallfentechnische Versuchstation, Neumannwalde - Neudamm v Nemčiji. - Začetna brzina sibre 319 mtr. s., posip 75-77%.

S. Kočonda, Zagreb, Ilica 40. Tef. 20-51

Naročila po pošti se rešujejo isti dan. Loco naročila dostavljamo na dom.

smrekova, jelova in borova debla za žago kupim v vsaki količini. Ponudbe z označbo cene ali od-dajna postaja na naslov: Hartner, Murska Sobota.

LES

Potrži globoke žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem tužno vest, da je naš ljubljani sin, brat in svak, gospod

Andrej Večerjevič

kovaški mojster

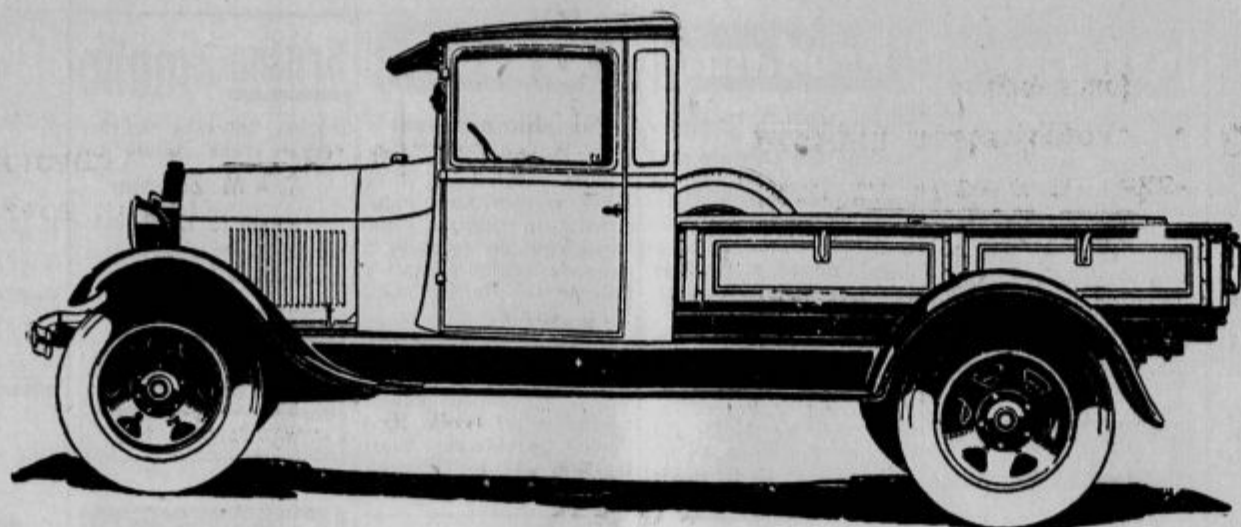
danes ob 9. previden s tolažili sv. vere, Bogu vdan, v starosti komaj 28 let, po kratki in mučni bolezn. umrl.

Pogreb dragoga bo v četrtek 28. t. m. ob 14 iz hiše žalosti v Osluševeh na domače pokopališče pri Sv. Lenartu.

Osluševeci, Gorje pri Bledu, 26. novembra 1929.

IVANKA, mati. Ing. kem. MARTIN, FRANC, Marija, brata in sestra. KATRICA roj. JAN, svakinja.

Mogočni zaveznik modernega trgovca

Novi Ford 1½ tonski tovorni avtomobil.

V današnji trgovski borbi za obstoj zmaga oni trgovec, kateri je v stanju, opremiti se z modernimi in popolnejšimi borbenimi sredstvi.

Tako borbeno sredstvo je uporaba novejših transportnih metod. Tudi tukaj je razumel Ford, napraviti preobrat na današnji trgovski živelj s tem, da je zgradil novi tovorni voz.

Odkar se je pojavil novi Ford 1½ tonski tovorni avtomobil, je isti pripoznan povsod kot skrajno sigurno, hitro in prvovrstno transportno sredstvo. Njegova nizka nabavna cena, v zvezi z izbornim materialom in nizkimi vzdrževalnimi in obrotovalnimi stroški, ga napravi nenadomestljivega zaveznika podjetnega trgovca in naprednega kmetovalca.

40 različnih vrst jekla najde uporabo pri novem Fordu. Vse to v zvezi z najmodernejšimi konstrukcijskimi metodami daje izredno močno in lahko enoto. Najboljši, mogočni 40 PS motor je oni, kateri najde uporabo pri novem Fordovem vozu in kateri je prestal že toliko poizkusov za nesljivosti in odpornosti.

Za praktičnega trgovca so vse te podrobnosti in ime Ford najboljše jamstvo za dolgotrajno, neprekidno službovanje, torej večni vrelec sigurnega dobička.

Pojiščite najbližjega zastopnika, kateri naj Vam brezplačno in brezobvezno predvede novi Fordov tovorni voz s karoserijo, katera najbolj odgovarja Vašim zahtevam.

Cene:

Tovarna šasija Din. 51.900.—

Igovorni voz z odprto kabino za vozača in ograjstimi stranicami . . Din. 63.500.—

Igovorni voz z zaprto kabino za vozača ter ograjstimi stranicami . . Din. 67.500.—

Igovorni voz z zaprto kabino za vozača in ekspresnim nastavkom . . Din. 66.400.—
(glej sliko)

F O R D M O T O R C O M P A N Y, T R I E S T E